



Kalendarium

wydarzeń ważnych dla polskiego ekosystemu
przedsiębiorczości i innowacyjności

2020



Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego



Szanowni Państwo

Rok 2020 był nietypowy pod wieloma względami. To czas zmiany priorytetów i form działania; porażek, ale i sukcesów. Zapowiadał się interesująco, ale nie dramatycznie. Wydawało się, że działania unijne skupią się na nowej perspektywie finansowej (budżet na lata 2021-2027) oraz osiągnięciu porozumienia ws. dalszej współpracy z Wielką Brytanią, która 1 lutego przestała być członkiem Wspólnoty. W drugiej połowie stycznia pojawiły się co prawda doniesienia o pierwszym zakażeniu nowym koronawirusem SARS-CoV-2 w Europie (Francja, 24 stycznia), lecz chyba mało kto zdawał sobie wtedy sprawę z powagi sytuacji. W Polsce wiodącymi tematami, poza Brexitem, był wówczas szczyt w Davos i przejęcie przez Polską Grupę Lotniczą LOT niemieckiej linii Condor.

W lutym rządy państw Unii Europejskiej skupiły się na negocjacjach budżetowych. Komisja Europejska uznała nasz kraj za jednego z liderów wzrostu gospodarczego w UE o stabilnych fundamentach makroekonomicznych („Sprawozdanie krajowe. Polska 2020”), a w rankingu magazynu CEOWORLD zajęliśmy 3. miejsce wśród krajów najatrakcyjniejszych dla inwestorów i biznesmenów (analizowano dane z 80 krajów). W uznaniu zasług polskich naukowców dzień 19 lutego ustanowiono nowym świętem państwowym: Dniem Nauki Polskiej. Kilka dni wcześniej, tj. 11 lutego 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła oficjalną nazwę choroby wywoływanej przez 2019-nCoV¹ – wirusa należącego do rodziny koronawirusów: COVID-19 (Corona - Virus - Disease - 2019). We Włoszech notowano już liczne zachorowania, lecz żadna z osób przetransportowanych do Polski z Chin² nie była zarażona. Niemniej na stronach rządowych zaczęły pojawiać się informacje na temat nowej choroby i podejmowanych działań profilaktycznych.

4 marca odnotowano pierwszy przypadek zakażenia nowym koronawirusem w Polsce (w Zielonej Górze). 10 marca polski rząd wprowadził pierwsze obostrzenia (odwołano imprezy masowe zaplanowane w przestrzeni otwartej powyżej 1000 uczestników i powyżej 500 osób dla wydarzeń odbywających się w przestrzeni zamkniętej). 11 marca WHO ogłosiła pandemię COVID-19. Od 14 marca wprowadzono w naszym kraju stan zagrożenia epidemicznego, 15 marca Polska zamknęła granice, a 20 marca Premier RP ogłosił oficjalnie epidemię w Polsce.

Odtąd pandemia zdominowała życie społeczne i gospodarcze w Polsce. Ograniczenia w zasadach prowadzenia działalności gospodarczej, trudności w kontaktach z klientami i dostawcami w kraju oraz poza jego granicami, przejście na pracę zdalną, e-edukacja, konieczność szybkiego dostosowania się do zewnętrznej sytuacji stały się nową codziennością.

¹ <https://tvn24.pl/tvnmeteo/informacje-pogoda/swiat,27/mamy-pandemie-covid-19-czym-jest-pandemia,317295,1,0.html>, 11.03.2020 r.

² Prawdopodobnie pierwszy przypadek COVID-19 wykryto w Wuhan w Chinach 17.11.2019 r.

Ogłoszony w marcu lockdown sprawił, że spadek PKB w II kw. 2020 r. w gospodarce wyniósł 8,2% r./r. Po złagodzeniu obostrzeń, w III kw. PKB wyniósł -1,8% r./r. Rygory wprowadzane jesienią, choć koncentrowały się na sektorach gospodarki, w których nie sposób uniknąć kontaktu z większą grupą ludzi (np. handel wielkopowierzchniowy), przełożyły się na pogłębienie spowolnienia gospodarczego (PKB zmniejszył się o 2,8-proc. w IV kw. r./r.)³. Wciąż jednak, na tle innych państw europejskich wynik dla Polski należy uznać za dobry (w IV kw. 2020 r. spadek PKB w strefie euro wyniósł 5,0%, a w całej Unii 4,8%⁴).

W tym czasie przedsiębiorstwa były zmuszone działać w najtrudniejszych od kilkadziesiąt lat warunkach. Kryzys spowodowany pandemią szczególnie dotknął te branże, które musiały zaprzestać prowadzenia działalności lub ją ograniczyć, wśród nich: gastronomię, turystykę, hotelarstwo, branżę eventową, jak również handel (centra handlowe). Nigdy wcześniej instytucje publiczne nie uruchomiły wsparcia finansowego dla ratowania płynności rodzimych firm na taką skalę. Już w marcu ruszyła Tarcza Antykryzysowa, na którą składały się kolejne odsłony tarcz (od 1.0 do 6.0 oraz Tarcze finansowe 1.0 i 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju). Deklarowana pomoc ma objąć pięć obszarów (pracownicy, firmy, zdrowie, instytucje finansowe, inwestycje publiczne) i sięgnąć 312 mld zł, tj. 14% PKB. Uzupełnieniem tych rozwiązań jest m.in. Funduszowy Pakiet Antywirusowy. Stanowi zestaw działań w ramach funduszy unijnych, które mają poprawić kondycję polskiej gospodarki zmagającej się ze skutkami pandemii.

Powrót gospodarek do poziomu sprzed pandemii niewątpliwie zajmie lata, ale sytuacja ogólnie niekorzystnego lockdownu i różnego rodzaju restrykcji dała impuls do wielu zmian, stworzyła warunki rozwoju niektórych branż, zrewolucjonizowała sprzedaż i rynek pracy. COVID-19, choć miał wiele negatywnych następstw, stał się również bodźcem technologicznych zmian. Przedsiębiorcy, by odnaleźć się w nowych warunkach, musieli postawić na pracę zdalną, automatyzację i cyfryzację. Innowacje okazały się niezbędne do przetrwania.

W kalendarium, przypominamy tylko ważniejsze, z punktu widzenia przedsiębiorczości i innowacyjności, wydarzenia tego trudnego okresu, mając świadomość, że w polskiej gospodarce działo się znacznie więcej. Był to rok przełomowy i to, co wtedy się działo z pewnością będzie jeszcze przedmiotem licznych badań i analiz.

Dla Polskiej Agencji Rozwoju przedsiębiorczości miniony rok był ważny również z tego względu, że w 2020 r. Agencja obchodziła 20-lecie swojego istnienia – 9 listopada 2000 r. Sejm RP uchwalił ustawę powołującą ją do życia (Dz.U. 2000 nr 109 poz. 1158). PARP powstała w wyniku przekształcenia Polskiej Fundacji Promocji i Rozwoju Małych

³ Szybki szacunek PKB za IV kwartał 2020 r., GUS, 12.02.2021 r.

⁴ wg Eurostatu dynamika PKB w IV kw. 2020 r. w Polsce wynosiła – 2,8%, więcej na stronie internetowej Eurostatu: [eb164095-6de4-a6a1-cd87-60c4a645e5e1 \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1), 18.02.2021 r.

i Średnich Przedsiębiorstw. W 2002 r. w ramach realizacji programu rządowego „Przedewszystkim przedsiębiorczość” PARP przejęła zadania i obowiązki Agencji Techniki i Technologii oraz Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego. Dzięki konsolidacji powstała jedna instytucja podległa ówczesnemu Ministerstwu Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, odpowiedzialna za wdrażanie środków pomocowych z budżetu państwa oraz Unii Europejskiej na rzecz rozwoju polskiej przedsiębiorczości.

Styczeń

Korzystne zmiany w regulacjach

Od 1 stycznia 2020 r. zaczęło obowiązywać wiele korzystnych dla przedsiębiorców, zmian w regulacjach. Wśród nowych rozwiązań pojawiły się m.in.: mikrorachunki, które mają ułatwić płatności PIT, CIT i VAT, ułatwienia dla firm w spadku, nowe regulacje dotyczące mechanizmu podzielonej płatności i kas rejestrujących. Podatnicy PIT i CIT zaczęli korzystać z tzw. ulgi na złe długi (wcześniej taką możliwość mieli tylko podatnicy VAT). Weszła w życie duża część Pakietu Przyjazne Państwo, w tym m.in. „prawo do błędu” dla firm przez pierwszy rok działalności, rozszerzenie definicji rzemieślnika, kolejne ułatwienia sukcesji przedsiębiorstw, ochrona konsumenta dla firm zarejestrowanych w CEIDG oraz wydłużenie terminu rozliczenia VAT w imporcie. Obowiązywać zaczęły także przepisy wyłączające z egzekucji kwoty niezbędne przedsiębiorcy i jego rodzinie do utrzymania przez dwa tygodnie⁵. Wynagrodzenie minimalne wzrosło do 2600 zł (o 350 zł), a minimalna stawka godzinowa do 17 zł. Od 2020 r. dodatek stażowy nie jest wliczany do minimalnego wynagrodzenia za pracę⁶.

Fundusze Norweskie w PARP

7 stycznia 2020 r. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) poinformowała o naborze wniosków w programie „Rozwój przedsiębiorczości i innowacje”, finansowanym ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Mikro-, małe i średnie firmy prowadzące działalność w Polsce mogły starać się o środki (do 2 mln euro) na opracowanie i wdrożenie innowacyjnych procesów, produktów lub technologii w trzech obszarach: technologie przyjazne środowisku, innowacje w obszarze wód morskich i śródlądowych, technologie poprawiające jakość życia. Program z budżetem w wysokości 100 mln euro ma m.in. wzmocnić współpracę pomiędzy firmami z Polski i Norwegii⁷. Więcej na stronie Agencji.

Gdynia pierwszym miastem z 5G w Polsce

Gdynia podpisała⁸ z jednym z operatorów telekomunikacyjnych (Play)⁹ memorandum dotyczące uzyskania dostępu, rozwoju i wdrożenia sieci nowej generacji obejmującej swoim

⁵ <https://www.gov.pl/web/finanse/jakie-zmiany-w-podatkach-od-1-stycznia-2020-r>, 30.12.2020.

⁶ <https://www.gov.pl/web/rodzina/placa-minimalna-w-gore2>, 2.01.2020.

⁷ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/57955:fundusze-norweskie-w-parp-rusza-nabor-wnioskow-na-rozwoj-przedsiębiorczosci-i-innowacje>, 7.01.2020.

⁸ <https://www.money.pl/gospodarka/5g-w-gdyni-podpisano-porozumienie-6465211751323777a.html>, 7.01.2020.

⁹ <https://www.gdynia.pl/1394-1094-2020-01-10-2020-01-23,8374/gdynia-pierwszym-miastem-w-polsce-z-siecia-5g,546232>, 9.01.2020.

zasięgiem całe miasto (oraz część Trójmiasta)¹⁰. Nowa technologia została uruchomiona w paśmie 2100 MHz na 100 stacjach.

Centrum Doskonałości Ensemble3 rozpoczyna działalność

13 stycznia w Centrum Nowych Technologii Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się inauguracja Centrum Doskonałości Ensemble3. Prowadzone w nim badania dotyczą technologii wzrostu kryształów i materiałów stosowanych m.in. w medycynie, nanofotonice i optoelektronice. Ensemble3 to prestiżowy projekt, finansowany z funduszy Komisji Europejskiej (KE) w ramach konkursu Teaming for Excellence „Horyzont 2020”¹¹.

Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund)

14 stycznia KE opublikowała projekt rozporządzenia ustanawiającego Fundusz Sprawiedliwej Transformacji (FST, ang. *Just Transition Fund*), a także planowanych alokacji środków z Funduszu na rzecz poszczególnych państw członkowskich UE, w tym Polski. To jeden z elementów mechanizmu finansowego wspierania regionów stojących przed poważnymi wyzwaniami społeczno-gospodarczymi związanymi z osiągnięciem neutralności klimatycznej. Założono, że Fundusz będzie dysponował budżetem w wysokości 7,5 mld euro (na siedem lat). Polska ma otrzymać z FST ok. 2 mld euro. Plan FST jest częścią tzw. Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal)¹² – mechanizmu, na który składają się również dwa inne filary: specjalny system w ramach Programu InvestEU i instrument pożyczkowy na rzecz sektora publicznego udostępniany przez Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) w celu wprowadzenia dodatkowych inwestycji w odnośnych regionach¹³.

KE dała zielone światło dla Programu Kolejowego CPK

Komisja Europejska przyznała wsparcie dla współpracy Polski z Francją w przygotowaniach do planowania, projektowania i budowy Kolei Dużych Prędkości w Polsce, w ramach Programu Wspierania Reform Strukturalnych. Wartość dofinansowana ze strony Brukseli ustalono na kwotę od 2,1 do 3 mln zł. Bezpośrednim beneficjentem tej współpracy jest spółka Centralny Port Komunikacyjny, ale pośrednimi – PKP Intercity, PKP Polskie Linie Kolejowe, Instytut Kolejnictwa, Urząd Transportu Kolejowego i Ministerstwo Infrastruktury¹⁴.

¹⁰ <https://pfrdlamiast.pl/baza-miejskich-innowacji/gdynia-pierwsze-miasto-w-polsce-z-dostepem-do-5g-.html>

¹¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/centrum-doskonalosci-ensemble3-rozpoczyna-dzialalnosc>, 13.01.2020.

¹² <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/6d19cf1c-9ef7-11ea-9d2d-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-146112518>

¹³ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/214/fundusz-na-rzecz-sprawiedliwej-transformacji-fst->

¹⁴ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/komisja-europejska-dala-zielone-swiatlo-dla-programu-kolejowego-cpk>, 16.01.2020.

Ministerstwo Rozwoju przygotowało Czarną Księgę barier

16 stycznia Ministerstwo Rozwoju (MR)¹⁵ opublikowało Czarną Księgę barier, na które napotykają polskie firmy na jednolitym rynku UE (np. dodatkowe wymogi certyfikacyjne, częste kontrole, zabezpieczenie kwot na przyszły podatek i in.). Polski przedsiębiorca może zgłosić nadużycie bezpośrednio do resortu na adres mailowy: SekretariatDSE@mr.gov.pl, nieformalnym systemem [SOLVIT](#) lub [drogą oficjalnej skargi](#) do Komisji Europejskiej¹⁶.

Powołanie Rady Biznesu Rosnącej Europy

22 stycznia 2020 r. w Davos przedstawiciele 12 największych i najbardziej dynamicznych firm z Europy Środkowo-Wschodniej (CEE), w tym: PZU, Banca Comercială Română, Bolt, Bulpros, Exponea, Gedeon Richter, OTP Bank, Pekao SA, Prezi, Riko Group, Triglav Group i UiPath, podpisali memorandum ustanawiające Radę Biznesu Rosnącej Europy (Business Council of Growing Europe). Celem inicjatywy jest promocja Europy Środkowo-Wschodniej jako atrakcyjnej lokalizacji inwestycyjnej dla globalnych inwestorów oraz zachęcanie do współpracy liderów biznesu w regionie¹⁷.

Ambitny plan działania dla UE

Komisja Europejska wytyczyła sobie na 2020 r. sześć wiodących celów: Europejski Zielony Ład, Europa na miarę ery cyfrowej, gospodarka, która służy ludziom, silniejsza pozycja Europy na świecie, promowanie europejskiego stylu życia, nowy impuls dla demokracji¹⁸.

Monitoring trendów w innowacyjności

PARP opublikowała 7. edycję raportu „[Monitoring trendów w innowacyjności](#)” – cyklicznego opracowania przybliżającego najnowsze trendy społeczno-gospodarcze. W raporcie m.in. obraz narodowego ekosystemu innowacji w USA, nowości zaobserwowane w ekosystemach innowacyjności krajów objętych pogłębioną analizą w poprzednich raportach oraz omówienie wybranych trendów w innowacyjności, tym razem dotyczących: wearables (elektronika noszona na ciele), problematyki plastiku i sztucznej inteligencji.

Wielka Brytania opuściła Unię Europejską

31 stycznia 2020 o godz. 24:00 CET Wielka Brytania opuściła Unię Europejską. Do końca 2020 r. wyznaczono okres przejściowy, w czasie którego prowadzone były rozmowy nt. dalszej współpracy gospodarczej między UE a Wielką Brytanią.

¹⁵ 7 października 2020 r. zostało przekształcone w Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii.

¹⁶ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/mr-przygotowalo-czarna-ksiege-barier-na-ktore-polskie-firmy-napotyka-w-panstwach-ue>, 16.01.2020.

¹⁷ <https://www.pzu.pl/growing-europe/cee-business-council>

¹⁸ https://ec.europa.eu/poland/news/200129_workplan_pl, 29.01.2020.

Luty

Nowe święto państwowe: Dzień Nauki Polskiej

3 lutego Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 9 stycznia 2020 r. o ustanowieniu Dnia Nauki Polskiej ([Dz.U. 2020 poz. 181](#)). W uznaniu dokonań wszystkich polskich naukowców, 19 lutego każdego roku (w dzień urodzin Mikołaja Kopernika) jest świętem państwowym¹⁹.

Rozwój FinTech w Polsce ze wsparciem EBOR i KE

6 lutego 2020 r. Ministerstwo Finansów i Urząd Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF), przy wsparciu Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR) oraz Komisji Europejskiej, rozpoczęły projekt pn. „Rozwój i upowszechnienie dostępu do innowacyjnych usług finansowych w Polsce”. To krok w kierunku utworzenia w Polsce centrum innowacji finansowych w Europie Środkowo-Wschodniej (NewTech Poland). Projekt finansowany z funduszy Służby ds. Wspierania Reform Strukturalnych KE²⁰.

Zwiększenie puli środków w programie COSME

Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) podpisał z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym (EFI) umowę dotyczącą dodatkowych środków na wsparcie małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce. Dzięki tej umowie z unijnego programu COSME²¹ wartość zabezpieczonych kredytów dla małych i średnich firm (MSP) sięga łącznie 10,5 mld zł. Od początku działania programu pula dostępnych środków wzrosła już 10-krotnie: z pierwotnego poziomu 800 mln zł do 8,4 mld zł²².

Program budowy 100 obwodnic

W ramach rządowego programu, ogłoszonego przez Ministerstwo Infrastruktury 8 lutego, do 2030 r. w sieci dróg krajowych powstanie 100 obwodnic o łącznej długości ok. 820 km, co m.in. ma zapewnić efektywne funkcjonowanie drogowego transportu towarowego. Koszt realizacji Programu oszacowano na blisko 28 mld zł²³.

Polska – kraj, w którym warto inwestować w 2020 r.

W rankingu prestiżowego magazynu CEOWORLD, Polska zajęła 3. miejsce wśród krajów najatrakcyjniejszych dla inwestorów i biznesmenów (analizowano dane z 80 krajów). Oceny

¹⁹ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,54,luty-2020-r.html> (poz. 1).

²⁰ <https://www.gov.pl/web/finanse/rozwoj-fintech-w-polsce-ze-wsparciem-ebor-i-ke>, 6.02.2020.

²¹ Przyjęty w grudniu 2013 r. przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej Przyjęty Program ramowy na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw 2014-2020 COSME (Programme for the Competitiveness of Enterprises and small and medium-sized enterprises).

²² https://ec.europa.eu/poland/news/200206_efi_pl, 7.02.2020.

²³ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-budowy-100-obwodnic>, 8.02.2020.

dokonano w 11 kategoriach: korupcja, wolność (osobista, handlowa i pieniężna), siła robocza, ochrona inwestorów, infrastruktura, podatki, jakość życia, biurokracja, gotowość technologiczna²⁴.

Budżet na naukę i działalność badawczo-rozwojową w 2020 r.

W ustawie z dnia 13 lutego 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 (Dz.U. 2020 poz. 278) – podpisanej przez Prezydenta RP 19 lutego 2020 r. – na szkolnictwo wyższe, naukę i działalność badawczo-rozwojową przewidziano ponad 31 mld zł, w tym ponad 27 mld zł z budżetu państwa i blisko 4 mld zł – z unijnego. W porównaniu z 2019 r. planowane nakłady na naukę wzrosły ok. 4 mld zł²⁵.

Sądy zaczynają specjalizować się w kwestiach własności intelektualnej

19 lutego Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 13 lutego 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 288), która ma na celu przede wszystkim stworzenie w ramach sądownictwa powszechnego odrębnych jednostek organizacyjnych zajmujących się sprawami dotyczącymi własności intelektualnej²⁶.

Kontrola u przedsiębiorcy nie może trwać przez okrągły rok

19 lutego 2020 r. Naczelny Sąd Administracyjny orzekł (sygn. akt I FSK 2243/19), że limit czasu na kontrolowanie mikroprzedsiębiorcy to 12 kolejno następujących po sobie dni roboczych. Dotychczas organy podatkowe wliczały do limitu tylko te dni, w których kontrolerzy przebywali w siedzibie firmy. To prawdziwa rewolucja, gdyż zgodnie z dotychczasową interpretacją przepisów kontrola mogła trwać cały rok. Maksymalny czas trwania kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym określa obecnie art. 55 ust. 1 ustawy – Prawo przedsiębiorców (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1292 ze zm.)²⁷.

Ponad 143 mln złotych dla firm z branży kosmicznej

W ramach konkursu „Szybka Ścieżka – Technologie kosmiczne”, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBR) przyznało 15 projektom blisko 144 mln zł dofinansowania z POIR. Najwyższy grant (33 mln zł) otrzymały spółka SatRevolution i Politechnika Wrocławska na opracowanie usługi obrazowania Ziemi w czasie rzeczywistym przy użyciu konstelacji satelitów. Konkurs ma zwiększyć udział polskich przedsiębiorstw w realizacji

²⁴ https://ceoworld.biz/2020/02/17/worlds-best-countries-to-invest-in-or-do-business-for-2020/?utm_source=ceoworld&utm_medium=CEOWORLD+magazine&utm_campaign=email, 17.02.2020.

²⁵ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/stan-nauki-polskiej--naklady-wydatki-oraz-perspektywy>, 20.02.2020.

²⁶ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,54,luty-2020-r.html> (poz. 8).

²⁷ <https://edgp.gazetaprawna.pl/e-wydanie/57204,24-lutego-2020/70206,Gazeta-Prawna/714707,Kontrola-u-przedsiębiorcy-nie-może-trwać-przez-okrągły-rok.html>, 24.02.2020.

międzynarodowych projektów na przykład z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA) oraz przyczynić się do rozwoju polskiego sektora kosmicznego²⁸.

Komisja Europejska dobrze ocenia kondycję polskiej gospodarki

Z opublikowanego 26 lutego „Sprawozdania krajowego. Polska 2020” Komisji Europejskiej wynika, że Polska jest jednym z liderów wzrostu gospodarczego w UE o stabilnych fundamentach makroekonomicznych i z obiecującym potencjałem rozwoju w dziedzinie innowacji²⁹.

Warszawa w czołówce rankingu europejskich Miast Przyszłości

Stolica Polski została sklasyfikowana na 6. miejscu w ogólnym rankingu europejskich Miast Przyszłości 2020/2021 przygotowanym przez zajmujący się problematyką bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) serwis fDi. Co ciekawe, w tym samym zestawieniu na 17. pozycji znalazł się Stryków – bezpośrednio przed Oslo. Serwis, należący do grupy Financial Times, przeanalizował 505 różnych europejskich lokalizacji.

Marzec

Program „Kompetencje dla sektorów”

3 marca PARP rozpoczął nabór wniosków w programie „Kompetencje dla sektorów”, którego celem jest zapewnienie pracownikom przedsiębiorstw (MSP i dużych firm z wybranych branż, za pośrednictwem operatorów) wsparcia szkoleniowo-doradczego, opracowanego zgodnie z rekomendacjami Sektorowych Rad ds. Kompetencji. Firmy, które chcą, aby ich pracownicy podnosili kompetencje mogą liczyć na dofinansowanie do wysokości 80% kosztów szkoleń, doradztwa lub studiów podyplomowych dedykowanych ich branży.

Innowacje nagrodzone w konkursie „Polski Produkt Przyszłości”

Po raz 22. zostały przyznane nagrody i wyróżnienia dla polskich innowatorów. Wśród laureatów konkursu „Polski Produkt Przyszłości”, organizowanego przez PARP i NCBR, są projekty z obszaru medycyny, chemii, elektroniki czy biotechnologii (np. fotowoltaiczna szyba z powłoką na bazie kropek kwantowych, która ogranicza nagrzewanie pomieszczeń o 80%). Konkurs ma na celu promowanie opracowanych w Polsce innowacyjnych produktów i technologii, które mają potencjał, by zaistnieć na rynku światowym³⁰.

²⁸ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/niemal-150-milionow-zlotych-dla-firm-z-branzy-kosmicznej>, 21.02.2020.

²⁹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj/komisja-europejska-kolejny-rok-z-rzedu-dobrze-ocenia-kondycje-polskiej-gospodarki>, 27.02.2020.

³⁰ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/58682:to-oni-tworza-przyszlosc-polskie-innowacje-nagrodzone-w-konkursie-parp-i-ncbr>, 3.03.2020.

Program Kolej Plus

4 marca 2020 r. Prezydent RP³¹ podpisał nowelizację ustawy z 9 stycznia 2020 r. o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 462), w której zawarte są rozwiązania wspierające realizację Programu Uzupelniania Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej – Kolej Plus. Budżet programu szacowany jest na ponad 6,5 mld zł (do 2028 r.), w tym dofinansowanie – ponad 5,5 mld zł³².

Działania ws. koronawirusa

4 marca minister zdrowia poinformował o wykryciu pierwszego przypadku COVID-19 w Polsce (w Zielonej Górze). Tego samego dnia odbyło się posiedzenie Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (RZZK)³³. Premier RP spotkał się również z szefami rządów krajów Grupy Wyszehradzkiej w Pradze, gdzie przede wszystkim omówiono sytuację związaną z koronawirusem w Europie³⁴. 6 marca, na kolejnym posiedzeniu RZZK rozważano kwestię wsparcia dla przedsiębiorców, którzy poniosą straty w związku z pandemią³⁵. W kolejnych dniach, w oparciu o zalecenia epidemiologów i Głównego Inspektoratu Sanitarnego, podjęto decyzje m.in. o odwołaniu wszelkich imprez masowych³⁶ (10 marca), zamknięciu wszystkich placówek oświatowych i szkół wyższych³⁷ (12 marca), zamknięciu granic (15 marca) i ogłoszeniu operacji #LotDoDomu³⁸, wdrożeniu pracy zdalnej w administracji rządowej³⁹ (od 16 marca), wprowadzeniu stanu epidemii w Polsce⁴⁰ (20 marca).

³¹ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,55,marzec-2020-r.html> (poz. 5).

³² <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/kolej-plus-z-podpisem-prezydenta>, 4.03.2020.

³³ <https://www.gov.pl/web/premier/kprm-posiedzenie-rzadowego-zespołu-zarządzania-kryzysowego-w-sprawie-koronawirusa>, 4.03.2020.

³⁴ <https://www.gov.pl/web/premier/szef-rzadu-v4-bedzie-wspolpracowac-ws-zagrozenia-koronawirusem>, 4.03.2020.

³⁵ <https://www.gov.pl/web/premier/rzad-szykuje-propozycje-dla-firm-dotknietych-stratami-z-powodu-koronawirusa>, 6.03.2020.

³⁶ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-podjelismy-decyzje-o-odwolaniu-wszystkich-imprez-masowych>, 10.03.2020.

³⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-podjelismy-decyzje-o-zamknieciu-wszystkich-placowek-oswiatowych-i-szkol-wyzszych>, 11.03.2020.

³⁸ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-pomozemy-obywatelom-w-powrocie-do-kraju>, 14.03.2020.

³⁹ <https://www.gov.pl/web/premier/skonczylo-sie-kolejne-posiedzenie-rzadowego-zespołu-zarządzania-kryzysowego>, 12.03.2020.

⁴⁰ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-wprowadzamy-stan-epidemii-w-polsce>, 20.03.2020.

Specustawa ws. koronawirusa

7 marca 2020 r. Prezydent RP⁴¹ podpisał ustawę z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 poz. 374⁴²). skutecznie przygotowywać Polskę na zbliżanie się choroby oraz na walkę z nią. Ustawa przewiduje m.in. możliwość wprowadzenia zdalnej pracy w czasie kwarantanny czy wypłatę zasiłków za czas zamknięcia szkół, przedszkoli i żłobków⁴³. Na mocy ww. specustawy, w celu ograniczenia sprzedaży artykułów z niepewnych źródeł, windowania cen oraz zapewnienia Polakom odpowiedniej ilości leków, Premier zdecydował, że platformy internetowe OLX i Allegro nie będą mogły sprzedawać artykułów związanych z koronawirusem (lista towarów na stronie Kancelarii Premiera), natomiast minister zdrowia wprowadził zakaz wywozu produktów leczniczych.

Aktualizacja Narodowego Planu Szerokopasmowego

10 marca Rada Ministrów przyjęła aktualizację Narodowego Planu Szerokopasmowego (NPS). Dokument określa najważniejsze cyfrowe cele rządu do 2025 r. i przewiduje m.in. w pełni rozwiniętą łączność 5G na najważniejszych szlakach komunikacyjnych i w głównych ośrodkach miejskich. Pierwotna wersja NPS została przyjęty przez Radę Ministrów w styczniu 2014 r. jako rządowy program rozwoju infrastruktury szerokopasmowej w ramach Strategii Sprawne Państwo 2020⁴⁴.

RPP obniżyła stopy. Raty kredytów będą mniejsze

Rada Polityki Pieniężnej obniżyła stopy procentowe w 2020 r. trzykrotnie: na posiedzeniu 17 marca, 8 kwietnia i 28 maja. Taki ruch ze strony RPP miał z jednej strony ulżyć kredytobiorcom w trudnym czasie epidemii koronawirusa. Z drugiej, tani kredyt miał stymulować konsumentów i firmy do wydawania pieniędzy i inwestowania. Od 29 maja podstawowe stopy procentowe wynosiły: stopa referencyjna – 0,10, stopa lombardowa – 0,50, stopa depozytowa – 0,00, stopa redyskontowa weksli – 0,11, stopa dyskontowa weksli – 0,12⁴⁵.

14 marca – ogłoszenie stanu zagrożenia epidemicznego

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 433).

⁴¹ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,55,marzec-2020-r.html> (poz. 5).

⁴² z późn. zm.

⁴³ <https://www.gov.pl/web/premier/minister-michal-dworczyk-o-nowych-dzialaniach-rzadu-w-zwiazku-z-koronawirusem>, 3.03.2020.

⁴⁴ <https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/narodowy-plan-szerokopasmowy---zaktualizowany>, 10.03.2020.

⁴⁵ https://www.nbp.pl/home.aspx?f=/dzienne/stopy_archiwum.htm

Projekt pn. Gospodarcza i społeczna tarcza anty kryzysowa dla bezpieczeństwa przedsiębiorców i pracowników w związku z pandemią wirusa SARS-Cov-2

18 marca rząd zaprezentował⁴⁶ pakiet rozwiązań mających na celu osłonę firm i gospodarki przed skutkami pandemii. Rząd przeznaczył na realizację tego planu 212 mld zł. Tarcza antykryzysowa objęła pięć filarów: bezpieczeństwo pracowników – o wartości 30 mld zł; finansowanie przedsiębiorstw – 74,2 mld zł; ochrona zdrowia – 7,5 mld zł; wzmocnienie Systemu Finansowego – 70,3 mld zł; Program Inwestycji Publicznych – 30 mld zł. Zdecydowano m.in., że w przypadku firm, które doświadczyły spadku obrotów o 15%, państwo przejmie finansowanie 40% wynagrodzeń pracowników pod warunkiem, że pracodawca nie będzie prowadził zwolnień. Samozatrudnieni, osoby na umowach zleceniach i o dzieło w sytuacji spadku dochodów otrzymają jednorazowe świadczenie ok. 2 tys. zł. Termin składania deklaracji PIT został przesunięty na koniec czerwca. Ponadto MSP będą mogły uzyskać przedłużenie kredytów obrotowych oraz nowe finansowanie zabezpieczone w 80% gwarancjami de minimis BGK. Mikrofirmy zatrudniające do 9 osób będą mogły uzyskać nisko oprocentowaną pożyczkę z Funduszu Pracy do 5 tys. zł na 12 miesięcy. Przedsiębiorcy będą mogli także uzyskać odroczenie lub rozłożenie na raty płatności składek na ubezpieczenie społeczne w ZUS bez żadnych opłat, a także otrzymać zwrot CIT poprzez korektę podatku z 2019 o wysokość strat w 2020 r. Pracownicy z Ukrainy otrzymają automatyczne wydłużenie wiz i pozwoleń na pracę.

Bruksela daje zielone światło dla ratowania biznesu

19 marca 2020 r. Komisja Europejska przyjęła „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”, rozszerzając ich zakres, aby wspierać gospodarkę europejską w związku z pandemią koronawirusa. Rządy krajów członkowskich zostały upoważnione do przyznawania dotacji bezpośrednich, selektywnych ulg podatkowych czy innych rozwiązań, w ramach których pojedyncze przedsiębiorstwo może zyskać do 800 tys. euro na zaspokojenie pilnych potrzeb płynnościowych⁴⁷. Dokument był nowelizowany w 2020 r. czterokrotnie. Zmiany obowiązują od 3 kwietnia (2020/C 112 I/01), 8 maja (2020/C 164/03), 2 lipca (2020/C 218/03), 13 października (2020/C 340 I/01).

20 marca – ogłoszenie w Polsce stanu epidemii

Rozporządzenie Ministra zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. (Dz.U. 2020 poz. 491).

⁴⁶ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-212-mld-zl-na-rzadowy-pakiet-pomocowy-dla-przedsiębiorców-i-gospodarki>, 18.03.2020.

⁴⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.CI.2020.091.01.0001.01.POL&toc=OJ%3AC%3A2020%3A091I%3AFULL>, 20.03.2020

Kolejne kroki w walce z koronawirusem

24 marca (do 11 kwietnia 2020) wprowadzono w Polsce kolejne dalsze restrykcje, m.in.: ograniczenia w zakresie zgromadzeń, spotkań i imprez; wychodzenia z domu poza sytuacjami niezbędnymi; ograniczenia w korzystaniu z komunikacji publicznej⁴⁸.

Rząd przyjął pakiet antykryzysowy

25 marca rząd przyjął pakiet ustaw antykryzysowych, na który składają się: projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (specustawa); projekt ustawy o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (polityka nowej szansy); projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie instytucji rozwoju (dot. Polskiego Funduszu Rozwoju, dalej PFR). Pakiet przewiduje m.in.: zwolnienie ze składek na ZUS przez trzy miesiące dla pracujących w mikrofirmach i osób samozatrudnionych o przychodzie poniżej 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia, świadczenie postojowe w kwocie do około 2 tys. zł – dla zleceniobiorców (umowa zlecenia, agencyjna, o dzieło) i samozatrudnionych; dofinansowanie wynagrodzeń pracowników – do wysokości 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia i uelastycznienie czasu pracy – dla firm w kłopotach⁴⁹.

Wejście w życie pakietu antykryzysowego

31 marca Prezydent RP podpisał trzy ustawy składające się na pakiet antykryzysowy: ustawę z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (zwana Tarczą 1.0, Dz.U. 2020, poz. 568), ustawę z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o systemie instytucji rozwoju (Dz.U. 2020, poz. 569); ustawę z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie systemu ochrony zdrowia związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. 2020, poz. 567). Szacowana całkowita wartość pakietu to co najmniej 10% PKB⁵⁰. Ustawy weszły w życie odpowiednio: 31 marca 2020 r., 1 kwietnia 2020 r., 1 kwietnia 2020 r.

Wprowadzanie kolejnych ograniczeń

31 marca 2020 r. rząd poinformował o konieczności wprowadzenia nowych ograniczeń, w tym m.in.: limitu osób przebywających w sklepie – do 3 osób na 1 kasę i na targowiskach – 3 klientów na 1 punkt handlowy, w godzinach od 10:00 do 12:00 obsługę wyłącznie osób

⁴⁸ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-w-walce-z-koronawirusem-musimy-ograniczyc-przemieszczanie-sie-do-absolutnego-minimum>, 24.03.2020.

⁴⁹ <https://www.gov.pl/web/premier/jadwiga-emilewicz-zmobilizujemy-sie-i-wyjdziemy-z-kryzysu-wzmocnieni>, 25.03.2020.

⁵⁰ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,55,marzec-2020-r.html> (poz. 11-13).

powyżej 65 r.ż., obowiązek utrzymania co najmniej 2-metrowej odległości między pieszymi, zakaz korzystania z parków, plaż i bulwarów, zamknięcie hoteli, salonów kosmetycznych i fryzjerskich, zawieszenie zabiegów rehabilitacyjnych i in.⁵¹. Więcej. 9 kwietnia 2020 r. ograniczenia zostały przedłużone⁵².

Kwiecień

Nowy Plan Marshalla dla Europy

Komisja Europejska zaproponowała nowy instrument (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency, SURE), który miałby umożliwić pożyczki – w wysokości do 100 mld euro – krajom potrzebującym środków na dopłaty do pensji pracowników, których wymiar pracy został zmniejszony lub których firma – bez wsparcia z zewnątrz – musiałaby zwolnić. Budżet UE na lata 2021-2027 został tak skonstruowany, aby w praktyce stał się nowym Planem Marshalla dla Unii⁵³.

Zmiana (1) w tymczasowych ramach środków pomocy państwa

Od 3 kwietnia 2020 r. obowiązują zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 112 I/01). Komisja uznała, że oprócz zapewnienia płynności i dostępu do finansowania, należy również wspomagać badania i rozwój związane z epidemią COVID-19, wspierać budowę i unowocześnianie obiektów służących do testowania produktów wykorzystywanych w zwalczaniu epidemii COVID-19 oraz wspierać tworzenie dodatkowych zdolności w zakresie wytwarzania takich produktów.

22 mld euro na program gwarancji kredytowych

KE wydała zgodę na uruchomienie wartego 22 mld euro programu gwarancji kredytowych dla firm, które zmagają się ze skutkami pandemii. Założenia programu to gwarantowanie przez BGK kredytów udzielanych firmom przez komercyjne banki. Gwarancje publiczne udzielane będą zarówno na pożyczki inwestycyjne, jak i obrotowe. Z programu korzystać będą mogły duże i średnie polskie przedsiębiorstwa ze wszystkich sektorów gospodarki⁵⁴.

⁵¹ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-w-walce-z-koronawirusem-musimy-utrzymac-dystans-spoeczny>, 31.03.2020.

⁵² <https://www.gov.pl/web/premier/premier-przedluzamy-ograniczenia-zwiazane-z-koronawirusem>, 9.04.2020.

⁵³ <https://www.forbes.pl/gospodarka/koronawirus-propozycje-komisji-europejskiej-100-mld-euro-plan-marshalla-dla-europy/clgxrxj7>, 2.04.2020.

⁵⁴ <https://businessinsider.com.pl/firmy/przepisy/ke-zatwierdzila-22-mld-euro-na-gwarancje/tgnbs1x>, 4.04.2020.

Rząd rozszerza Tarczę antykryzysową

7 kwietnia Rada Ministrów przyjęła kolejne rozwiązania zapobiegające skutkom negatywnego oddziaływania koronawirusa na gospodarkę. Była to kontynuacja działań zawartych w Tarczy antykryzysowej – wartość pakietu uzupełniającego ustalono na ponad 11 mld zł⁵⁵. Więcej o rozwiązaniach wówczas przyjętych.

Tarcza Finansowa

8 kwietnia 2020 r. rząd ogłosił nową inicjatywę pod nazwą „Tarcza finansowa” – program pomocowy w ramach Tarczy Antykryzysowej. Założono, że uratuje ona od 2 do 5 mln miejsc pracy i przeznaczono na ten cel ponad 100 mld zł, w tym: ok. 25 mld zł dla mikrofirm i ok. 50 mld zł dla małych i średnich firm (Tarcza Finansowa PFR 1.0 dla mikro, małych i średnich firm) oraz ok. 25 mld zł dla dużych firm (Tarcza finansowa PFR 1.0 dla dużych firm). Limity subwencji: mikrofirmy – do 324 tys. zł na 3 lata; małe i średnie – do 3,5 mln zł na 3 lata, zaś w przypadku dużych podmiotów – ustalane indywidualnie). Przewidziana została subwencja bezzwrotna do 75% po 12 miesiącach, pod warunkiem prowadzenia działalności i utrzymania poziomu zatrudnienia. Do wdrożenia programu zobowiązano PFR⁵⁶.

Przedłużenie obostrzeń w związku z pandemią

9 kwietnia rząd przedłużył rygory związane z pandemią:

- do 19 kwietnia obowiązywały m.in.: ograniczenia w przemieszczaniu się; w funkcjonowaniu galerii handlowych i wielkopowierzchniowych sklepów budowlanych; zawieszenie działalności zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu, itd.; zakaz korzystania z parków, lasów, plaż, bulwarów, promenad i rowerów miejskich; zamknięcie restauracji; ograniczenia dotyczące liczby osób w sklepach, na targach i na pocztach; ograniczenia w działalności instytucji kultury (w kinach, teatrach itp.).
- do 26 kwietnia utrzymano m.in.: zamknięcie pasażerskiego ruchu lotniczego; zamknięcie międzynarodowego ruchu kolejowego.
- do 3 maja zamknięto granice na dotychczasowych zasadach; osoby przekraczające granicę z Polską obowiązywała kwarantanna
- do odwołania utrzymano zakazy dotyczące organizacji imprez masowych i zgromadzeń⁵⁷.

Nowelizacja unijnego budżetu: środki na walkę z Covid-19

Rada Europy przyjęła wnioski zmieniające budżet UE na 2020 r. zwiększające zobowiązania ogółem o 3,57 mld euro (do kwoty 172,2 mld euro), a płatności – o 1,6 mld euro (do 155,2 mld euro). Dodatkowe środki przeznaczono na walkę z Covid-19 (finansowanie dostaw

⁵⁵ <https://www.gov.pl/web/premier/rzad-rozszerza-tarcze-antykryzysowa>, 7.04.2020.

⁵⁶ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-uruchamiamy-tarcze-finansowa-dla-firm>, 8.04.2020

⁵⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-przedluzamy-ograniczenia-zwiazane-z-koronawirusem>, 9.04.2020.

produktów medycznych, budowę szpitali polowych oraz przenoszenie pacjentów na leczenie do innych państw członkowskich)⁵⁸.

Nowe zasady w ramach nowej rzeczywistości gospodarczej

16 kwietnia Premier przedstawił harmonogram łagodzenia obostrzeń związanych z pandemią. Nie określono jednak ram czasowych ograniczeń ani wymogów sanitarno-epidemiologicznych dla firm, które pozwoliłyby przedsiębiorcom przygotowywać wstępne plany wznowienia działalności⁵⁹.

Antykryzysowe wsparcie z Funduszy Europejskich już obowiązuje

16 kwietnia weszło w życie rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19. Umożliwiło ono przedsiębiorcom uzyskanie, na bardzo atrakcyjnych warunkach, pożyczek, poręczeń i gwarancji i wykorzystanie funduszy unijnych m.in. na bieżącą działalność. Łączna wartość wsparcia to ponad 3,5 mld zł. Rozporządzenie umożliwia łączenie pomocy, nawet z pomocą de minimis⁶⁰.

BGK uruchamia Fundusz Gwarancji Płynnościowych

Fundusz Gwarancji Płynnościowych jest częścią rządowej tarczy antykryzysowej, przeznaczoną dla średnich i dużych firm, bez względu na branżę. W jego ramach przedsiębiorcy będą mogli uzyskać gwarancje w bankach kredytujących, które podpisały z BGK odpowiednie umowy o współpracy. Gwarancje będą udzielane do końca 2020 r. Mogą pokryć do 80% wartości kredytu. Minimalna wartość samej gwarancji to 3,5 mln zł, a maksymalna – 200 mln zł⁶¹.

Ustawy z podpisem Prezydenta RP

17 kwietnia Prezydent RP podpisał⁶² ustawę z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 695, Tarcza 2.0) oraz ustawę z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 694).

⁵⁸ Komunikat Rady Unii Europejskiej z dnia 14 kwietnia 2020 r.

⁵⁹ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-w-ramach-nowej-rzeczywistosci-gospodarczej-proponujemy-dzisiaj-nowe-zasady>, 16.04.2020.

⁶⁰ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/wiadomosci/antykryzysowe-wsparcie-z-funduszy-europejskich-juz-obowiazuje/>, 16.04.2020.

⁶¹ <https://www.prawo.pl/biznes/fundusz-gwarancji-plynnosciowych-pomoze-zabezpieczyc-firmowe,499519.html>, 15.04.2020.

⁶² <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,56,kwiecien-2019-r.html> (poz. 1, 2).

I etap znoszenia ograniczeń

Od 20 kwietnia 2020 zniesiono zakaz przemieszczania się w „celach rekreacyjnych”. Otwarto lasy i parki. Wprowadzono m.in. nowe zasady w handlu i usługach: w sklepach do 100 mkw. – 4 osoby na stanowisko kasowe; w sklepach powyżej 100 mkw. – 1 osoba na powierzchni 15 mkw.⁶³

Programy pomocowe BGK z tarczy antykryzysowej

Bank Gospodarstwa Krajowego przedstawił swoją ofertę pomocy adresowaną do firm dotkniętych skutkami pandemii koronawirusa. To 10 programów pomocowych (wliczając w to Fundusz Gwarancji Płynnościowych): osiem dla mikro, małych i średnich i dwa dla dużych firm. Co istotne, przedsiębiorcy, którzy skorzystali z rządowych ulg i zwolnień od ZUS, mogą również uzyskać wsparcie z pakietu pomocowego BGK. Wśród zaproponowanych rozwiązań znajdują się m.in. gwarancje de minimis, wsparcie z wykorzystaniem funduszy unijnych, dopłaty do odsetek od kredytów obrotowych. Więcej na stronie [BGK](#).

23 kwietnia Bank Gospodarstwa Krajowego poinformował⁶⁴ o sprzedaży 7-letnich obligacje o wartości nominalnej 13 mld zł. Emisję przeprowadzono na rzecz nowoutworzonego Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, którego dysponentem jest premier⁶⁵.

Unijny kwantowy komputer (w chmurze)

Europa udostępniła kwantową maszynę do testów i obliczeń. Projekt o nazwie „[Quantum Inspire](#)” to internetowa platforma do kwantowych obliczeń w chmurze. Platforma jest dziełem QuTech, instytucji powstałej ze współpracy między politechniką w Delft a TNO (Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek) – holenderską organizacją do spraw nauk stosowanych). Ma pomóc naukowcom i inżynierom w opanowaniu pełnych możliwości tej technologii oraz przyciągnąć instytucje, firmy i startupy, które chcą wykorzystywać lub doskonalić tę nową technologię⁶⁶.

Zielone światło KE dla polskich programów pomocy publicznej

Rząd uzyskał zgodę Komisji Europejskiej na 11 programów, dzięki którym polska gospodarka otrzyma 35,1 mld zł wsparcia na walkę z ekonomicznymi następstwami pandemii.

Oszacowano, że skorzysta z nich ok. 2,5 mln podmiotów, w tym 2 mln osób prowadzących działalność na własny rachunek. W programach przewidziano wsparcie w następujących

⁶³ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-w-ramach-nowej-rzeczywistosci-gospodarczej-proponujemy-dzisiaj-nowe-zasady>, 16.04.2020.

⁶⁴ <https://www.bgk.pl/dla-klienta/relacje-inwestorskie/emisje-obligacji-bgk/obligacje-na-rzecz-funduszu-przeciwdzialania-covid-19/>

⁶⁵ <https://www.forbes.pl/gospodarka/bgk-sprzedal-obligacje-pieniadze-zasila-fundusz-przeciwdzialania-covid-19/hel0m12>, 23.04.2020.

⁶⁶ <https://www.sztucznainteligenca.org.pl/unia-odpala-quantowy-komputer-w-chmurze/>, 23.04.2020.

formach: dotacje bezpośrednie, zaliczki zwrotne, korzyści podatkowe i ulgi w płatnościach, odroczenia płatności podatków oraz dopłaty do wynagrodzeń pracowników⁶⁷.

Drony pomocne w walce z epidemią

29 kwietnia 2020 r. w Warszawie odbył się pierwszy w Polsce lot drona z modułem transportowym, w którym przewieziono próbki do badań na obecność wirusa SARS-CoV-2. Lot został zrealizowany pomiędzy szpitalem MSWiA przy ul. Wołoskiej, a Centralnym Szpitalem Klinicznym UCK WUM przy ul. Banacha⁶⁸.

Maj

II etap znoszenia obostrzeń

Od 4 maja, w ramach II etapu znoszenia obostrzeń, przywrócono m.in. prace centrów handlowych (w reżimie sanitarnym), bibliotek, muzeów, galerii sztuki, hoteli oraz placówek rehabilitacji leczniczej. Żłobki i przedszkola mogły zostać uruchomione po uwzględnieniu wskazanych wymogów, w tym wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego⁶⁹.

Budowa Baltic Pipe

GAZ-SYSTEM podpisał umowę z Saipem Limited na zrealizowanie prac związanych z ułożeniem gazociągu na dnie Morza Bałtyckiego. Wartość kontraktu to ok. 280 mln euro⁷⁰. Więcej o realizacji Baltic Pipe Project na stronie projektu.

Umowa strategicznego partnerstwa z Microsoft

Microsoft ogłosił strategiczne partnerstwo z polską Chmurą Krajową, spółką powołaną przez PFR i PKO BP. W ramach podpisanej umowy Microsoft uruchomi w Polsce swój pierwszy region przetwarzania danych w Europie Środkowo-Wschodniej. Plan inwestycyjny o wartości 1 mld dolarów obejmuje m.in.: budowę kilku ośrodków centrów danych (za pośrednictwem których świadczone będą usługi Azure i Microsoft 365) oraz program podnoszenia kwalifikacji w obszarze przetwarzania w chmurze, wykorzystania technologii AI i uczenia maszynowego, przetwarzania dużych zbiorów danych (Big Data) i Internetu Rzeczy (Internet of Things) – dla ok. 150 tys. osób⁷¹.

⁶⁷ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/zielone-swiatlo-komisji-europejskiej-dla-polskich-programow-pomocy-publicznej>, 27.04.2020.

⁶⁸ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/drony-pomoga-w-walce-z-epidemia>, 29.04.2020.

⁶⁹ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-od-4-maja-drugi-etap-znoszenia-ograniczen-zwiazanych-z-koronawirusem>, 29.04.2020

⁷⁰ <https://www.prezydent.pl/aktualnosci/wydarzenia/art,1783,prezydent-rozpoczyna-sie-budowa-baltic-pipe.html>, 4.05.2020.

⁷¹ <https://businessinsider.com.pl/technologie/nowe-technologie/microsoft-zainwestuje-miliard-dolarow-w-polsce-na-centrum-danych-i-technologie/92le0vd>, 5.05.2020.

1,7 mld zł wsparcia dla polskich firm z ARP

Rząd wsparł przedsiębiorców, w szczególności sektora transportu, kwotą 1,7 mld zł oferując na korzystnych warunkach: leasing operacyjny z karencją w spłacie i ponadnormatywnym okresem spłaty, pożyczkę obrotową finansującą wypłatę wynagrodzeń w sektorze MŚP oraz pożyczkę obrotową na finansowanie deficytu w kapitale obrotowym. Przedsiębiorcy chcący skorzystać z instrumentów przygotowanych przez Agencję Rozwoju Przemysłu S.A. mogli składać wnioski od 6 maja. Cały proces naboru, łącznie z podpisaniem umowy, był prowadzony elektronicznie⁷².

Raport: Autonomiczny transport przyszłości

PIE, wspólnie z Ministerstwem Infrastruktury, przygotował symulację oszczędności, jakie przyniosłoby wprowadzenie autonomicznego ruchu pojazdów. Wnioski zostały zebrane w raporcie „Autonomiczny transport przyszłości”. Z szacunków wynika, całkowita automatyzacja mogłaby przynieść nawet 51 mld zł oszczędności z tytułu uratowanego życia i zdrowia uczestników ruchu. Sama automatyzacja transportu ciężarowego może pozwolić na oszczędność 3,6-4,9 mld zł z tytułu poprawy bezpieczeństwa drogowego. Inne obszary, w których autonomiczny transport może przynieść oszczędności, to zużycie paliwa (lub energii w przypadku pojazdów elektrycznych), co przekłada się też na mniejsze zanieczyszczenie powietrza, oszczędność miejsc parkingowych w przypadku korzystania z mobilności współdzielonej. Łączne oszczędności dla branży logistycznej z tytułu niższych kosztów pracy oraz kosztów paliwa mogą wynieść nawet 2,4 mld zł rocznie.

Ułatwienia w uzyskaniu kredytu na innowacje technologiczne BGK

Zniesienie limitu dofinansowania wynoszącego 6 mln zł, rezygnacja z konieczności posiadania wkładu własnego, a także zniesienie wymogu innowacyjności w skali krajowej – to główne ułatwienia wprowadzone w programie BGK Kredyt na innowacje technologiczne w związku z pandemią. Nabór wniosków na nowych zasadach rozpoczął się 1 czerwca 2020 r.⁷³

Zmiana (2) w tymczasowych ramach środków pomocy państwa

Od 8 maja 2020 r. obowiązują zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 164/03). Na podstawie unijnych zasad pomocy państwa, określono kryteria, w oparciu o które państwa członkowskie mogą udzielać wsparcia publicznego w formie instrumentów kapitałowych lub hybrydowych instrumentów kapitałowych dla przedsiębiorstw borykających się z trudnościami finansowymi w związku z epidemią COVID-19.

⁷² <https://www.arp.pl/dla-mediow/aktualnosci/ruszył-kolejny-instrument-wsparcia-dla-firm-1,7-mld-zł-na-leasing-operacyjny-i-pożyczki>, 6.05.2020.

⁷³ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/duze-zmiany-w-kredycie-na-innowacje-technologiczne>, 7.05.2020.

Pierwsza komercyjna sieć 5G w Polsce

Jeden z operatorów sieci (Plus) ogłosił⁷⁴, że od 11 maja ok. 900 tys. osób w siedmiu miastach Polski jest w zasięgu pierwszego komercyjnego 5G. Działa w częstotliwości 2,6 GHz dotychczas wykorzystywanej na potrzeby LTE. Aukcja na docelową częstotliwość 3,4-3,8 GHz została chwilowo odwołana.

KE daje zielone światło dla polskiego programu wsparcia dla gospodarki

11 maja Komisja Europejska zatwierdziła polski program wsparcia w formie pożyczek i gwarancji publicznych na pożyczki, w wysokości 450 mln euro (ok. 2 mld zł). Program będzie dostępny dla firm działających we wszystkich sektorach, które mają dostęp do europejskich funduszy strukturalnych i borykają się z trudnościami wynikłymi z pandemii. Szacuje się, że ze wsparcia skorzysta około 7 tysięcy firm. Program będzie współfinansowany przez Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych⁷⁵.

Tarcza 3.0 uzyskała podpis Prezydenta RP

15 maja Prezydent RP podpisał⁷⁶ ustawę z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. 2020 poz. 875). Kolejne zmiany w ramach Tarczy Antykryzysowej przynoszą liczne rozwiązania korzystne m.in. dla osób prowadzących działalność gospodarczą czy zatrudniających osoby niepełnosprawne, w tym: możliwość pobierania dodatkowego zasiłku opiekuńczego do 14 czerwca 2020 r., świadczenie postojowe dla osób, które rozpoczęły prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przed 1 kwietnia 2020 r. (wcześniej 1 lutego), czy zmniejszenie wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych z 25% do 18% u tych pracodawców, którzy nadal posiadają zakładowy fundusz rehabilitacji. Ustawa wprowadza szereg zmian o charakterze doraźnym i długofalowym (pakiet dalszych uproszczeń i ułatwień mających na celu utrzymanie oraz możliwy wzrost inwestycji na etapie wychodzenia z etapu pandemii).

Trzeci etap łagodzenia obostrzeń

13 maja rząd ogłosił trzeci etap łagodzenia obostrzeń⁷⁷. Od 18 maja, pod warunkiem zachowania rygoru sanitarnego, przywrócono działalność salonów fryzjerskich i kosmetycznych oraz lokali gastronomicznych, także w galeriach i centrach handlowych. Obowiązujące wówczas zasady funkcjonowania na stronie Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii.

⁷⁴ <https://www.plus.pl/news/art-8353-nadchodzi-kolejna-generacja-sieci-komorkowej-5g>

⁷⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_20_853, 11.05.2020.

⁷⁶ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,57,maj-2020-r-.html> (poz.3).

⁷⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/rzad-oglosil-trzeci-etap-lagodzenia-obostrzen>, 13.05.2020.

Plan odbudowy dla Europy

27 maja 2020 r., w związku z bezprecedensowym kryzysem spowodowanym koronawirusem, Komisja Europejska⁷⁸ zaproponowała tymczasowe narzędzie służące odbudowie gospodarki – NextGenerationEU – o wartości 750 mld euro, a także zwiększenie środków w długoterminowym budżecie UE na lata 2021-2027⁷⁹.

IV etap odmrażania polskiej gospodarki i życia społecznego

27 maja rząd przedstawił terminarz kolejnego etapu znoszenia ograniczeń wynikających z epidemii koronawirusa, m.in. od 30 maja w sklepach przestają obowiązywać limity osób, a w restauracjach możliwe jest serwowanie posiłków i napojów. Od 6 czerwca otwarcie m.in. kin, teatrów, obiektów sportowych, solariów i możliwość organizowania imprez do 150 uczestników. W zakładach pracy przy zachowaniu 2-metrowego dystansu nie będą potrzebne maseczki⁸⁰.

„100 najlepszych projektów na zwiększenie poziomu cyfryzacji w firmie”

Do 30 czerwca firmy mogły starać się o nagrodę w wysokości 20 tys. zł (pula nagród to 2 mln zł ze środków unijnych) w realizowanym przez PARP konkursie na projekt zwiększający poziom cyfryzacji w firmie⁸¹ (ogłoszonym 29 maja). Szczegółowe informacje na stronie Agencji.

Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw

Ukazał się coroczny raport PARP prezentujący obraz sektora MSP w Polsce w oparciu o najbardziej aktualne dane statystyczne GUS. Przedstawia on stan sektora oraz zmiany, jakie na przestrzeni ostatnich lat zachodziły w polskich firmach oraz ich rolę w budowaniu gospodarki. Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce jest dostępny na stronie Agencji.

Czerwiec

Projekt „Polimery Police”

Grupa Azoty rozpoczęła budowę fabryki polipropylenu w Policach – jednego z największych obecnie projektów w branży chemicznej w całej Europie Centralnej pn. „Polimery Police”. Budżet przedsięwzięcia wynosi 1,52 mld euro (ok. 7 mld zł). Gotowy kompleks produkcyjny

⁷⁸ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_940, 27.02.2020.

⁷⁹ https://ec.europa.eu/info/strategy/recovery-plan-europe_pl

⁸⁰ <https://www.gov.pl/web/koronawirus/4-etap-odmrazania>, 27.05.2020.

⁸¹ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/61506:wiekszy-poziom-cyfryzacji-to-wieksza-konkurencyjnosc-teraz-z-unijnym-wsparciem>, 4.06.2020.

ma ruszyć z końcem 2022 r. Umożliwi produkcję blisko 0,5 mln ton polipropylenu rocznie. Inwestycja ma być kołem zamachowym gospodarki⁸².

PARP: 2,5 mld zł dla średnich firm w ramach „Dotacji na kapitał obrotowy”

8 czerwca PARP ogłosiła konkurs „Dotacje na kapitał obrotowy”, skierowany do firm średnich, których obroty na skutek pandemii spadły w dowolnym miesiącu po 1 lutego o co najmniej 30% względem poprzedniego miesiąca lub rok do roku. Wskazane podmioty od 15 czerwca do 31 lipca mogły ubiegać się o wsparcie z działania 1.5 programu Polska Wschodnia (pula 500 mln zł) bądź z działania 3.4 programu Inteligentny Rozwój (pula 2 mld zł, z czego 400 mln zł dla firmy z woj. mazowieckiego)⁸³. Więcej na temat konkursu na stronie [Agencji](#).

Tarcza finansowa PFR (1.0) dla dużych firm

9 czerwca PFR uruchomił nabór w ramach Tarczy Finansowej PFR dla dużych firm. Jest to pierwszy w krajach UE tak duży (25 mld zł) program udzielania pomocy publicznej dużym przedsiębiorstwom ze wszystkich branż i z wykorzystaniem wielu dostępnych instrumentów finansowych. Szczegóły na stronie Funduszu⁸⁴.

Eurostat: w I kw. Polska na 6. miejscu w UE pod względem wzrostu PKB

Eurostat podał, że w I kw. , w porównaniu z poprzednim kwartałem, w krajach UE PKB spadł o 3,6%, a zatrudnienie o 0,2%, natomiast w strefie euro – odpowiednio o 3,2% i 0,1%. Polska zajęła 6. miejsce w UE pod względem dynamiki PKB (spadek 0,4%) i 4. miejsce pod względem dynamiki zatrudnienia (0,9%)⁸⁵.

Zniesienie kontroli na granicach z państwami UE

Od 13 czerwca Polska przywróciła pełny ruch graniczny w ramach granic wewnętrznych Unii. Polska działała w zgodzie z zaleceniami KE, która rekomendowała zniesienie kontroli granic wewnętrznych w UE od 15 czerwca 2020 r. Granice UE pozostały zamknięte⁸⁶.

Ustawa z podpisem Prezydenta

16 czerwca 2020 r. Prezydent RP podpisał⁸⁷ ustawę z dnia 5 czerwca 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym

⁸² <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/grupa-azoty-rozpoczyna-spektakularny-projekt-polimery-police>, 1.06.2020.

⁸³ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/blisko-430-tys-zl-jednorazowego-wsparcia-z-srodkow-ue-na-utrzymanie-firmy-w-czasie-pandemii-covid-19>, 9.06.2020.

⁸⁴ <https://pfrsa.pl/aktualnosci/polski-fundusz-rozwoju-uruchomil-obsluge-wnioskow-o-finansowanie-w-ramach-tarczy-finansowej-pfr-dla-duzych-firm.html>, 9.06.2020.

⁸⁵ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294996/2-09062020-AP-EN.pdf/8a68ea5e-5189-5b09-24de-aa057adeee15>, 9.06.2020.

⁸⁶ <https://www.gov.pl/web/premier/13-czerwca-otwieramy-granice--kontrola-tylko-wyrywkowo>, 10.06.2020.

⁸⁷ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,58,czerwiec-2020-r.html> (poz.8).

od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1065). Zmiany dotyczą m.in. opodatkowania dochodów z kwalifikowanych praw własności intelektualnej (tzw. IP Box) oraz ustalania zaliczek w przypadku zatorów płatniczych.

Zmiany w Programie Budowy Dróg Krajowych na lata 2014–2023 (z perspektywą do 2025 r.)

Rząd ma przeznaczyć dodatkowo ponad 21 mld zł na Program Budowy Dróg Krajowych. Więcej pieniędzy zostanie przewidzianych m.in. na budowę dróg ekspresowych S6 od Koszalina do obwodnicy Trójmiasta oraz S10 Toruń – Bydgoszcz (uchwała nr 76/2020 RM z 16 czerwca 2020 r.)⁸⁸.

Program rozwoju systemu transportowego na obszarze Podtatrza do 2030

Rząd chce poprawić dostęp do regionu Podtatrza przy zachowaniu jego walorów kulturowych i środowiskowych. W tym celu modernizowana ma być infrastruktura komunikacyjna oraz budowany system transportowy z wykorzystaniem niskoemisyjnego transportu zbiorowego. Program obejmie powiaty: tatrzański i nowotarski⁸⁹.

Dodatek solidarnościowy

19 czerwca 2020 r. Prezydent RP⁹⁰ podpisał ustawę z dnia 19 czerwca 2020 r. o dodatku solidarnościowym przyznawanym w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 1068). O dodatek w wysokości 1400 zł mogą starać się osoby, które straciły źródło przychodu w związku z kryzysem wywołanym pandemią.

Tarcza 4.0

22 czerwca Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 1086). Wśród kluczowych rozwiązań ustawy, potocznie zwanej Tarczą 4.0, znalazły się m.in.: czasowe przepisy antyprzejęciowe dla ochrony polskich firm przed wykupem przez inwestorów spoza Europy i OECD; ułatwienia dot. przetargów; dopłaty z budżetu do oprocentowania kredytów bankowych dla firm; wakacje kredytowe dla tych, którzy po 13 marca stracili pracę lub główne źródło dochodu⁹¹.

⁸⁸ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-budowy-drog-krajowych-na-lata-2014-2023-z-perspektywa-do-2025-r>, 16.06.2020.

⁸⁹ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/program-rozwoju-systemu-transportowego-na-obszarze-podtatrza-przyjety-przez-rade-ministrow>, 16.06.2020.

⁹⁰ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,58,czerwiec-2020-r.html> (poz.10)

⁹¹ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,58,czerwiec-2020-r.html> (poz.11).

Gigantyczna inwestycja Google w Polsce

Google zapowiedział, że zbuduje w Polsce infrastrukturę obliczeniową w chmurze. Wartość inwestycji ma sięgać 2 mld dolarów. Budowa nowego data center ma rozpocząć się w 2021 r. Tzw. Region Google Cloud w naszym kraju będzie częścią globalnej infrastruktury obliczeniowej Google⁹².

Fundusz kapitałowy EIC

Fundusz kapitałowy Europejskiej Rady ds. Innowacji (EIC) stał się oficjalnym podmiotem. Ma zapewnić od 0,5 mln do 15 mln euro na finansowanie przełomowych projektów wybranych do wsparcia w ramach finansowania mieszanego dostępnego w konkursach EIC Accelerator (grant i kapitał inwestycyjny). Po raz pierwszy KE zdecydowała się dokonywać bezpośrednich inwestycji kapitałowych w startupy w zamian za udziały (od 10% do 25%)⁹³.

Zmiana (3) w tymczasowych ramach środków pomocy państwa

Od 29 czerwca 2020 r. obowiązują zmiany w tymczasowych ramach środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (2020/C 218/03). Komisja Europejska m.in. rozszerzyła tymczasowe ramy środków pomocy państwa na wszystkie mikroprzedsiębiorstwa i małe przedsiębiorstwa, nawet jeśli w dniu 31 grudnia 2019 r. zaliczałyby się one do kategorii przedsiębiorstw znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, pod warunkiem że nie są objęte zbiorowym postępowaniem upadłościowym na podstawie prawa krajowego oraz nie otrzymały pomocy na ratowanie (która nie została spłacona) ani pomocy na restrukturyzację (i nadal podlegają planowi restrukturyzacji)⁹⁴.

⁹² <https://www.wirtualnemedi.pl/artykul/google-zainwestuje-w-polsce-2-mln-dolarow-uruchomi-centrum-obliczeniowe-w-chmurze>, 25.06.2020.

⁹³ <https://www.kpk.gov.pl/fundusz-kapitalowy-eic-juz-oficjalnie-bedzie-finansowal-innowacje>, 26.06.2020.

⁹⁴ <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzienniki-UE/komunikat-komisji-trzecie-zmiany-w-tymczasowych-ramach-srodkow-pomocy-69336955>, 2.07.2020.

Lipiec

Podpisanie listu intencyjnego o ustanowieniu partnerstwa na rzecz budowy gospodarki wodorowej

7 lipca przedstawiciele resortu klimatu i najważniejszych spółek sektora energetycznego i transportowego podpisali list intencyjny⁹⁵ o ustanowieniu partnerstwa na rzecz budowy gospodarki wodorowej i zawarcia sektorowego porozumienia wodorowego⁹⁶.

ONZ określiła zasady dla samochodów autonomicznych

Rozporządzenie przyjęte przez Światowe Forum UNECE ds. Harmonizacji Przepisów dotyczących Pojazdów jest pierwszym wiążącym międzynarodowym aktem prawnym dotyczącym automatyzacji pojazdów. W rozporządzeniu ONZ określono m.in., że zautomatyzowane samochody będą mogły jeździć wyłącznie po drogach bez pieszych i rowerzystów, nie będą przekraczać prędkości 60 km/h, a na ich pokładzie będzie znajdować się czarna skrzynka. Przepisy wejdą w życie już w styczniu 2021 r. Komisja Europejska, która przyczyniła się do powstania rozporządzenia, ogłosiła już, że rozporządzenie będzie obowiązywać na jej obszarze od momentu wejścia w życie⁹⁷.

Sprzeciw wobec decyzji PE o przyjęciu Pakietu Mobilności bez poprawek

Pomimo apelu państw Europy Środkowo-Wschodniej, państw bałtyckich oraz Malty i Cypru, 8 lipca Parlament Europejski poparł propozycje zmian dotyczące transportu drogowego zawarte w Pakiecie Mobilności I. Proponowane rozwiązania, w tym obowiązek powrotu pojazdu do państwa siedziby co najmniej co 8 tygodni i restrykcje nałożone na kabotaż, nie tylko uderzą w polską branżę spedycyjną, ale oznaczają emisję dodatkowych 3 mln ton CO₂ rocznie w całej UE. W wyniku działań podejmowanych m.in. przez Polskę, KE zapowiedziała przygotowanie oceny skutków tej regulacji⁹⁸.

„Wsparcie prawne dla startupów”

8 lipca ogłoszono konkurs „Wsparcie prawne dla startupów”. Wnioski miały być przyjmowane od 22 lipca do 30 września 2020. Jednak już pierwszego dnia naboru, w ciągu

⁹⁵ <https://www.gov.pl/web/klimat/podpisanie-listu-intencyjnego-o-ustanowieniu-partnerstwa-na-rzecz-budowy-gospodarki-wodorowej>, 7.07.2020.

⁹⁶ Projekt Polskiej Strategii Wodorowej do roku 2030 z perspektywą do 2040 r. został przedstawiony do konsultacji 14 stycznia 2021 r. Źródło: <https://www.teraz-srodowisko.pl/aktualnosci/projekt-polska-strategia-wodorowa-do-2030-9801.html>, 14.01.2021.

⁹⁷ <https://www.auto-swiat.pl/wiadomosci/aktualnosci/onz-okreslila-zasady-dla-samochodow-autonomicznych/r06y7k3>, 7.07.2020.

⁹⁸ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/polska-sprzeciwia-sie-decyzji-parlamentu-europejskiego-o-przyjeciu-pakietu-mobilnosci-i-bez-poprawek>, 9.07.2020.

zaledwie kilku godzin do PARP zgłosiło się ponad 100 firm chcących skorzystać z programu, który zapewnia młodym przedsiębiorcom wsparcie do 25 tys. zł. Program umożliwia pokrycie kosztów usług prawnych związanych m.in. z realizacją procesu inwestycyjnego, analizą legal due-diligence lub treści umów inwestycyjnych, a także wsparcie prawne w procesie zamówień i zawierania umów. W związku z tym, zgodnie z regulaminem, Agencja skróciła czas trwania naboru w programie do 30 lipca⁹⁹.

KE daje zielone światło na przejęcie Grupy Lotos przez PKN Orlen

Komisja Europejska zatwierdziła przejęcie Grupy Lotos przez PKN Orlen, lecz uzależniła swoją zgodę od spełnienia szeregu warunków, m.in. zbycia 30% udziałów w rafinerii Lotos wraz z towarzyszącym dużym pakietem praw zarządczych oraz sprzedaży 80% stacji sieci Lotos w Polsce. Płocki koncern podpisał także list intencyjny ze skarbem państwa w sprawie przejęcia PGNiG (skarb państwa ma prawie 72% akcji PGNiG). Argumentem za łączeniem polskich gigantów w większe podmioty jest zwiększenie ich konkurencyjności na rynku międzynarodowym¹⁰⁰.

1,9 mld zł na polskie inwestycje transportowe

Pięć polskich projektów transportowych uzyskało 1,9 mld zł dofinansowania ze środków unijnego instrumentu łącząc Europę. łączna wartość ww. projektów to 2,6 mld zł. W ramach konkursu, dofinansowanie na łączną kwotę 2,1 mld euro uzyskało 130 projektów, a wartość tych inwestycji to 4,5 mld euro¹⁰¹. Szczegółowe informacje o polskich inwestycjach na stronie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

Polski Bon Turystyczny

16 lipca Prezydent RP podpisał¹⁰² ustawę z dnia 15 lipca 2020 r. o Polskim Bonie Turystycznym (Dz.U. 2020 poz. 1262). Dopłatę do wakacji lub ferii zimowych – 500 zł na każde dziecko do 18 r.ż. i dodatkowo 500 zł na dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością – otrzyma prawie 2,4 mln rodzin. Bon turystyczny pomyślany został jako wsparcie zarówno dla nich, jak i całej branży turystycznej w Polsce – założono, że na konta przedsiębiorców trafi tą drogą ponad 3,5 mld zł. Bon zyskał formę elektroniczną i ma zachować ważność do końca marca 2022 r. Do wykorzystania tylko w Polsce, w obiektach wskazanych w katalogu bazy turystycznej.

Komisja Europejska zatwierdziła zmiany w POIR

KE zatwierdziła zmiany trzech programów operacyjnych polityki spójności w Polsce.

⁹⁹ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/62583:wstrzymanie-naboru-wnioskow-w-ramach-wsparcia-prawnego-dla-startupow>, 22.07.2020.

¹⁰⁰ <https://www.pb.pl/ke-daje-zielone-swiatlo-na-fuzje-orkenu-z-lotosem-ale-sa-warunki-996675>, 14.07.2020.

¹⁰¹ <https://www.pb.pl/19-mld-zl-na-polskie-inwestycje-transportowe-996993>, 16.07.2020.

¹⁰² <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,59,lipiec-2020-r.html> (poz.2).

Zmiana Programu Operacyjnego (PO) Inteligentny Rozwój 2014-2020 umożliwiła udostępnienie 314,5 mln euro z funduszy polityki spójności UE, w formie dotacji i pożyczek dla ponad 7200 przedsiębiorstw, które poniosły straty finansowe w wyniku wybuchu epidemii koronawirusa. W ramach PO Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, 170 mln euro zostało przeznaczono na wsparcie pracowników służby zdrowia, służb sanitarnych, strażaków, funkcjonariuszy policji, organizatorów zbiorowego transportu publicznego oraz służb zajmujących się bezpieczeństwem ruchu drogowego. Zmiana Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Wielkopolskiego pozwoliła na przeznaczenie 63 mln euro na wsparcie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz małych i średnich przedsiębiorstw¹⁰³. Środki udostępniono w ramach konkursów prowadzonych przez MFiPR, PARP, NCBR oraz w ramach naboru przeprowadzonego przez FNP, a także instrumentów finansowych realizowanych przez BGK. Zmiana POIR zaakceptowana przez KE obowiązuje od 1 lutego 2020 r.¹⁰⁴

Pomoc publiczna w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców

23 lipca 2020 r. Prezydent RP podpisał¹⁰⁵ ustawę z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (Dz.U. 2020 poz. 1298). Ustawa zapewnia trzy instrumenty pomocowe: pomoc na ratowanie, tymczasowe wsparcie restrukturyzacyjne i pomoc na restrukturyzację, w ramach Polityki Nowej Szansy. przede wszystkim mikro, małym i średnim firmom. Duży przedsiębiorca także będzie mógł skorzystać z tej formy pomocy po uzyskaniu notyfikacji Komisji Europejskiej.

Wsparcie dla innowacji z Polski Wschodniej

23 lipca PARP ogłosiła konkurs "Wdrażanie innowacji przez MŚP", adresowany do małych i średnich przedsiębiorców działających w ramach ponadregionalnych powiązań kooperacyjnych na inwestycje dotyczące innowacyjnych produktów lub procesów technologicznych. Przedsiębiorca może także otrzymać pomoc w dostosowaniu procesów zachodzących w firmie do sytuacji epidemiologicznej. Całkowity budżet konkursu to 150 mln zł¹⁰⁶.

¹⁰³ https://ec.europa.eu/poland/news/200717_covid_pl, 17.07.2020.

¹⁰⁴ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/program-inteligentny-rozwoj-wspiera-przedsiębiorców-w-walce-ze-skutkami-pandemii-komisja-europejska-zatwierdziła-zmiany-w-poir>, 20.07.2020.

¹⁰⁵ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,59,lipiec-2020-r.html> (poz. 5).

¹⁰⁶ <https://www.parp.gov.pl/component/grants/grants/wdrażanie-innowacji-przez-msp>

Sukces na szczycie Rady Europejskiej

27 państw osiągnęło podczas szczytu Rady Europejskiej w Brukseli porozumienie w sprawie budżetu UE na lata 2021–2027. Wartość całego budżetu UE wyniesie 1,074 bln euro, a funduszu odbudowy 750 mld euro¹⁰⁷.

Ustawa porządkująca system dokumentów strategicznych w zakresie polityki rozwoju

25 lipca 2020 r. Prezydent RP podpisał¹⁰⁸ ustawę z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378), której celem jest uporządkowanie systemu dokumentów strategicznych w zakresie polityki rozwoju i zapewnienie jego spójności, jak również zwiększenie efektywności programowania i realizacji strategii, polityk i programów. Zmiany realizują postanowienia przyjętej przez Radę Ministrów „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)”. Najistotniejszą zmianą wprowadzaną w ustawie jest odejście od długookresowej strategii rozwoju i koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. Podstawowym dokumentem strategicznym odnoszącym się do rozwoju kraju stanie się średniookresowa strategia rozwoju kraju. Ustawa wyraża nowe podejście do uzgadniania działań rozwojowych z samorządami, w postaci wprowadzenia kontraktu programowego, sektorowego i porozumienia terytorialnego. Kontrakt programowy związany jest z dofinansowaniem i warunkami wykorzystania środków UE, a kontrakt sektorowy stanowi mechanizm uzgadniania zakresu ukierunkowanych terytorialnie działań sektorowych, podejmowanych przez właściwych ministrów w ministerialnych programach rozwoju. Obydwa rodzaje kontraktów będą zawierane między stroną rządową a samorządami województw, natomiast porozumienie terytorialne ma służyć przede wszystkim uzgadnianiu interwencji istotnych z punktu widzenia społeczności lokalnych (gminy, kilku gmin lub powiatu). Wprowadzane zmiany umożliwią m.in. przygotowanie dokumentów związanych z wykorzystaniem funduszy unijnych na lata 2021–2027, tj. umowy partnerstwa i programów ją realizujących.

Oto Izera, czyli polski samochód elektryczny

28 lipca spółka ElectroMobility Poland zaprezentowała dwa prototypy polskiego samochodu na prąd pod nazwą Izera: białego SUV–a i czerwonego hatchbacka¹⁰⁹. Technicznie pojazdy z zasięgiem 400 km, prędkością 160 km/h, rozpędzaniem się do 100 km/h w 8 sekund i możliwością naładowania w 30 minut do 80% baterii, mają w niczym nie ustępować

¹⁰⁷ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/750-mld-zl-w-latach-2021-2027--jest-sukces-na-szczycie-rady-europejskiej>, 23.07.2020.

¹⁰⁸ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,59,lipiec-2020-r.html> (poz. 7).

¹⁰⁹ <https://electromobilitypoland.pl/aktualnosci/2020/07/29/izera-milion-powodow-by-jechac-dalej/>

zagranicznej konkurencji. Pierwszy produkowany seryjnie elektryk ma wyjechać na ulice w 2023 r. Łączny koszt projektu to ok. 5 mld zł¹¹⁰.

PARP: Innowacje kluczem do wyjścia z kryzysu

W okresie zawirowań firmy powinny otworzyć się na innowacje, a państwo, które zapewni najlepsze warunki funkcjonowania firmom w trudnych czasach zagwarantuje sobie silną pozycję startową w czasie, kiedy pandemia będzie już za nami – wynika z najnowszego raportu PARP „Monitoring trendów w innowacyjności” (8. edycja). W raporcie m.in. nowości w Narodowych Systemach Innowacyjności wybranych krajów oraz przegląd działań antykryzysowych na świecie w związku z COVID-19¹¹¹.

Sierpień

Obostrzenia – strefa czerwona, żółta i zielona

8 sierpnia weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 1356), określające m.in. zasady obostrzeń w strefach żółtej i czerwonej oraz definiujące te strefy (czerwona – powiat o liczbie zachorowań powyżej 12 na 10 tys. mieszkańców; żółta – powiat o liczbie zachorowań 6-12 na 10 tys. mieszkańców)¹¹². Data uchylecia 10 października 2020 r.

Eliminowanie nieuczciwych praktyk w zatrudnianiu

18 sierpnia Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 24 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o delegowaniu pracowników w ramach świadczenia usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1423). Celem nowelizacji jest m.in. zapewnienie uczciwych warunków wynagrodzenia pracownikom delegowanym i równych warunków konkurencji między przedsiębiorstwami delegującymi pracowników a lokalnymi przedsiębiorstwami w kraju przyjmującym¹¹³.

KE zatwierdziła zmiany w programie operacyjnym Polska Cyfrowa 2014-2020

W ramach programu „Polska Cyfrowa” 221,5 mln euro przeznaczono na wsparcie projektów związanych z powszechnym dostępem do szybkiego internetu, na pożyczki szerokopasmowe

¹¹⁰ <https://edgp.gazetaprawna.pl/e-wydanie/57327,29-lipca-2020/70890,Dziennik-Gazeta-Prawna/727391,Znamy-wyglad-i-marke-polskiego-e-auta.html>, 29.07.2020.

¹¹¹ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/62819:parp-innowacyjnosc-kluczem-do-wyjscia-z-kryzysu>, 31.07.2020.

¹¹² <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologia/od-8-sierpnia-nowe-obostrzenia-w-19-powiatach-z-najwiekszym-przyrostem-zachorowan-covid-19>, 8.08.2020.

¹¹³ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,60,sierpien-2020-r.html> (poz. 5).

dla operatorów telekomunikacyjnych oraz na projekty, które łagodzą negatywne skutki pandemii w społeczeństwie¹¹⁴.

Więcej pieniędzy na fundusz pożyczek płynnościowych dla firm

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej oraz Bank Gospodarstwa Krajowego podpisali aneks do umowy dotyczącej funduszu pożyczek płynnościowych dla firm finansowanych z funduszy unijnych z POIR. Pula środków zwiększyła się o 1,1 mld zł (do 2,15 mld zł)¹¹⁵.

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych

Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych to program bezzwrotnego wsparcia dla samorządów, których przychody zostały uszczuplone przez pandemię COVID-19¹¹⁶. 24 sierpnia 2020 r. rząd ogłosił pierwszy nabór wniosków, w grudniu dwa kolejne. Gminy, powiaty i województwa w całej Polsce otrzymały w ramach pierwszego etapu programu 6 mld zł. Drugi etap konkursu to kolejne 6 mld zł przydzielone w drodze dwóch naborów (9 i 30 grudnia 2020)¹¹⁷.

Ustawa cukrowa z podpisem prezydenta

25 sierpnia Prezydent RP podpisał¹¹⁸ ustawę z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz.U. 2020 poz. 1492). Nowe przepisy nakładają podatek na napoje słodzone oraz wprowadzają opłatę związaną ze sprzedażą napojów alkoholowych o objętości do 300 ml. Opłata cukrowa oraz sankcja finansowa za jej nieuiszczenie w terminie stanowią przychód NFZ (w 96,5%) oraz dochód budżetu państwa (w 3,5%). Z kolei wpływy z opłaty dot. napojów alkoholowych stanowią w 50% dochód gmin, na terenie których jest prowadzona sprzedaż napojów alkoholowych, a w 50% przychód NFZ. Większość przepisów weszło w życie 1 stycznia 2021 r.

Wrzesień

Ogłoszenie konkursu Polskie Produkty Przyszłości

Od 21 września do 29 października przedsiębiorcy, jednostki naukowe oraz ich konsorcja mogły zgłaszać swoje innowacyjne projekty w ramach 23. Edycji konkursu „Polski Produkt Przyszłości”, organizowanego przez PARP i NCBR. Zwycięzcy otrzymają po 100 tys. zł nagrody, wyróżnieni – po 25 tys. zł. Pula nagród to 600 tys. zł. Celem konkursu Polski Produkt Przyszłości jest rozwój firmy, promocja i umiędzynarodowienie najbardziej innowacyjnych

¹¹⁴ https://ec.europa.eu/poland/news/200818_remote_pl, 18.08.2020.

¹¹⁵ <https://www.poir.gov.pl/strony/o-programie/fundusze-a-koronawirus/pozyczki-plynnosciowe-dla-przedsiębiorców-więcej-antykrzysowych-pieniedzy/>, 18.08.2020.

¹¹⁶ <https://www.gov.pl/web/premier/drugi-etap-rzadowego-funduszu-inwestycji-lokalnych-rozstrzygniety--kolejne-miliardy-zlotych-na-strategiczne-lokalne-inwestycje>, 8.12.2020.

¹¹⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/rfil>

¹¹⁸ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,60,sierpien-2020-r.html> (poz.8).

produktów i technologii wytworzonych w Polsce. Więcej o konkursie i warunkach uczestnictwa [na stronie organizatora](#)¹¹⁹.

Polityka energetyczna Polski do 2040 r.

„Polityka energetyczna Polski do 2040 r.” (PEP2040) to 1 z 9 strategii zintegrowanych wynikających ze „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”. Wskazuje kierunki, w których zmierzać będzie polski sektor energetyczny. PEP2040 opiera się na 3 filarach – I. sprawiedliwa transformacja; II. zeroemisyjny system energetyczny; III. dobra jakość powietrza – i przewiduje m.in., że do 2030 r. udział węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej spadnie do 60%, udział OZE w finalnym zużyciu energii brutto wzrośnie do 21%, a efektywność energetyczna poprawi się o 23%. Do 2033 r. ma zostać wdrożona energetyka jądrowa. Plan zakłada także ograniczenie emisji CO₂ o 30%. Transformacja polskiej gospodarki na zeroemisyjną ma przynieść 300 tys. nowych miejsc pracy, pobudzić inwestycje i pozwolić na szybsze wyjście z kryzysu spowodowanego pandemią. Upubliczniony 8 września 2020 r. projekt nowej PEP2040, po konsultacjach, został zaktualizowany i rozszerzony. Od 8 listopada jest dostępny na stronie [Ministerstwa Aktywów Państwowych](#).

Polska 6. gospodarką w EU z najmniejszym spadkiem w II kw. 2020 r.

Z danych Eurostatu, [na które powołuje się MRPiT](#), wynika, że Polska ze spadkiem PKB na poziomie 7,9% była 6. gospodarką z najmniejszym spadkiem w II kw. 2020 r. w całej UE. PKB w Unii spadł o 13,9% r/r, co jest najgłębszym spadkiem od 1995 roku, gdy Eurostat zaczął prowadzić pomiary tych danych. Największy spadek PKB odnotowano w Hiszpanii (o 22,1%) i Wlk. Brytanii (o 21,7%), najmniejszy w Irlandii (-3,7%) i Litwie (4,0%).

Poland. Business Harbour – program polskiego rządu dla przedsiębiorczych Białorusinów z sektora ICT

Program Poland. Business Harbour to kompleksowy pakiet, ułatwiający firmom i specjalistom z branży IT bezproblemową relokację na terytorium RP. Osoby fizyczne i firmy z Białorusi mogą liczyć m.in. na ułatwienia w kontakcie z samorządami i Specjalnymi Strefami Ekonomicznymi (SSE), które aktywnie włączyły się w przygotowanie oferty dla relokowanych pracowników i ich rodzin, tworząc tymczasową przestrzeń biurową i mieszkaniową. Jednym z elementów pakietu jest wsparcie w postaci łączenia przedsiębiorców z inwestorami oraz dostępność grantów na działalność B+R. Więcej informacji na dedykowanej stronie gov.pl/businessharbour¹²⁰.

¹¹⁹ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/63703:600-tys-zl-czeka-na-polskie-produkty-przyszlosci>, 7.09.2020.

¹²⁰ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/poland-business-harbour--rusza-program-polskiego-rzadu-dla-przedsiębiorczych-białorusinow-z-sektora-ict>, 9.09.2020.

Wyniki Global Innovation Index 2020

W rankingu innowacyjności Global Innovation Index 2020, Polska znalazła się na 38. miejscu wśród 131 państw. Natomiast w gronie 49 państw o wysokich dochodach, do których zaliczono nasz kraj, Polska plasuje się na pozycji 35. W całym zestawieniu 1. miejsce zajęła Szwajcaria, wyprzedzając Szwecję i Stany Zjednoczone. Na tle innych państw Polska szczególnie dobrze prezentuje się pod względem zdolności uczniów do wykorzystywania swojej wiedzy i umiejętności z zakresu matematyki, nauk przyrodniczych i czytania ze zrozumieniem w celu rozwiązywania praktycznych problemów (9. miejsce). Do naszych mocnych stron zalicza się również udział dóbr związanych z kreatywnością w całkowitej wartości eksportu (12. miejsce), poziom rządowych usług internetowych (17. miejsce) i wzrost PKB na pracownika (18. miejsce). W komentarzu do raportu autorzy wskazują również obszary, które Polska powinna poprawić: niski poziom inwestycji venture capital w stosunku do PKB (62. miejsce w tej kategorii), niskie nakłady na środki trwałe (89.), niewielka rola mikrofinansowania dla przedsiębiorców (58.), trudności związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej (99.) i jakość współpracy między przemysłem i biznesem a uniwersytetami i innymi jednostkami badawczymi (87.). W ocenie autorów raportu, Polska nie uzyskuje efektów współmiernych do skali zainwestowanych w innowacje środków¹²¹.

Minimalne wynagrodzenie i minimalna stawka godzinowa w 2021 r.

15 września Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2021 r. (Dz.U. 2020 poz. 1596). Wynoszą one w 2021 r. odpowiednio: 2,8 tys. zł (w 2020 – 2,6 tys. zł) i 18,30 zł (w 2020 r. – 17 zł).

Tarcza turystyczna z podpisem Prezydenta RP (Tarcza 5.0)

22 września Prezydent RP podpisał Ustawę z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1639). Nowela tzw. ustawy covidowej z dnia 2 marca 2020 r. (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.), wprowadza w szczególności: 1) wydłużenie terminu na składanie wniosków o przyznanie świadczeń na dofinansowanie wynagrodzeń pracowników, o których mowa w art. 15g i art. 15gg ustawy covidowej; 2) uprawnienie organizatora turystyki do ubiegania się o wypłatę na rzecz podróżnego środków pieniężnych wpłaconych przez tego podróżnego na rzecz organizatora turystyki na poczet imprezy turystycznej – w przypadku odstąpienia od umowy o udział w imprezie turystycznej lub rozwiązania tej umowy pozostającego w bezpośrednim związku z wybuchem epidemii wirusa

¹²¹ <https://300gospodarka.pl/news/ranking-polska-malo-inwestuje-w-innowacje-a-efekty-tych-inwestycji-sa-jeszcze-mniejsze>, 10.09.2020.

SARS-CoV-2¹²². Nowe przepisy wprowadzają trzy formy wsparcia dla przedstawicieli branży turystycznej, estradowej i wystawienniczej: zwolnienia z opłacania składek za lipiec, sierpień i wrzesień, świadczenia postojowe i dodatkowe świadczenia postojowe. Więcej na stronie Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii

„Deklaracja Bałtycka na rzecz Morskiej Energetyki Wiatrowej”

30 września Komisja Europejska i ministrowie Polski, Danii, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Niemiec i Szwecji podpisali „Deklarację Bałtycką na rzecz Morskiej Energetyki Wiatrowej”, która inauguruje ścisłą współpracę tych krajów w zakresie rozwoju mocy wiatrowych na Bałtyku oraz koordynacji i optymalizacji działań prowadzących do pełnego wykorzystania energetycznego i gospodarczego potencjału Morza Bałtyckiego. Bałtyk może odegrać znaczącą rolę w dążeniach do osiągnięcia neutralności klimatycznej Europy w perspektywie 2050 r. i transformacji energetycznej poszczególnych krajów regionu. Potencjał energetyczny Bałtyku szacowany jest przez WindEurope na 83 GW (w tym Polski na 28 GW), a przez KE na 93 GW w 2050 r. (zależnie od przyjętej metodologii). Akwen ma stać się drugim pod względem potencjału energetyki morskiej zbiornikiem w Europie, po Morzu Północnym. Z tekstem Deklaracji można zapoznać się na stronie Ministerstwa Rozwoju¹²³.

50 mln zł z UE na rozszerzenie oferty Krajowych Klastrow Kluczowych

30 września PARP ogłosiła nabór w konkursie „Rozwój potencjału koordynatorów Krajowych Klastrow Kluczowych” (realizowanego w ramach POIR), którego celem jest wsparcie działań zmierzających do rozszerzenia oferty koordynatorów, o co najmniej jedną nową usługę w obszarach strategicznych, przewidzianych w ramach polityki ich rozwoju¹²⁴. Więcej informacji na stronie Agencji.

Październik

Prawie 720 mln euro dofinansowania z CEF na synchronizację państw bałtyckich

719,7 mln euro unijnego dofinansowania z CEF (Connecting Europe Facility) dostaną projekty niezbędne do synchronizacji sieci energetycznych państw bałtyckich (Polski, Litwy, Łotwy i Estonii) z systemem Europy kontynentalnej. Najwięcej – 493 mln euro trafi na budowę Harmonii Link – podmorskiego kabla Polska-Litwa. 166,5 mln euro zostanie przeznaczony na budowę w państwach bałtyckich tzw. kompensatorów synchronicznych. Pozostałe środki

¹²² <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,61,wrzesien-2020-r.html> (poz. 1).

¹²³ <https://www.gov.pl/web/klimat/polska-laczy-kraje-baltyckie--deklaracja-baltycka-na-rzecz-morskiej-energetyki-wiatrowej-podpisana>, 30.09.2020.

¹²⁴ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/65133:50-mln-zl-z-ue-na-rozszerzenie-oferty-krajowych-klastrow-kluczowych-3>, 30.10.2020.

wspomogą rozbudowę sieci przesyłowej w czterech krajach. Maksymalna wysokość dofinansowania projektu to 75%. Synchronizacja systemów państw bałtyckich z systemem CEN ma nastąpić poprzez Polskę z końcem 2025 r. Harmony Link będzie drugim po naziemnym LitPol Link połączeniem systemów polskiego i bałtyckich¹²⁵.

Społecznościowe finansowanie według jednolitych zasad w całej UE

5 października Parlament Europejski zatwierdził nowe przepisy, na mocy których od października 2021 r. platformy crowdfundingowe działające w więcej niż jednym państwie będą musiały przestrzegać tylko nowego rozporządzenia (tzw. ECSP) oraz dyrektyw. Nowe przepisy zwiększają limit zbiórki na jeden projekt do 5 mln euro rocznie oraz nakładają na przedsiębiorców wymóg uzyskania licencji (wydanej przez lokalne odpowiedniki polskiej KNF) i rzetelnego informowania o projekcie i związanym z nim ryzykiem finansowym. Dziś w Polsce dopuszczalne jest zbieranie kwot do 1 mln euro, co dla wielu podmiotów jest sumą poniżej ich potrzeb¹²⁶.

Unia inwestuje w polską sieć badań naukowych

Komisja Europejska zatwierdziła inwestycję o wartości ponad 71 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, na utworzenie sieci światłowodowej i najnowocześniejszy sprzęt badawczy, które wesprą współpracę między laboratoriami badawczymi w Polsce. Oczekiwanym efektem projektu jest zgłoszenie 21 patentów, publikacja 84 prac naukowych, 342 doktorantów korzystających z infrastruktury oraz utworzenie pięciu przedsiębiorstw typu spin-off¹²⁷.

Jeden urząd dla największych podatników

Ministerstwo Finansów poinformowało, że w celu usprawnienia obsługi podatników, od 2021 r. Pierwszy Mazowiecki Urząd Skarbowy w Warszawie, będzie obsługiwał: wszystkie grupy kapitałowe, banki (poza spółdzielczymi), zakłady ubezpieczeń, spółki notowane na GPW oraz podatników osiągających co najmniej 50 mln euro przychodów (łącznie ok. 3,2 tys. podmiotów). Pozostałym 19 wyspecjalizowanym urządcom będą podlegać: jednostki samorządu terytorialnego, banki spółdzielcze, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, a także podatnicy o minimalnym przychodzie 3 mln euro (ok. 32 tys.). Natomiast w 380 zwykłych urządach będą załatwiane sprawy podatkowe mikro, małych i średnich firm. Obsługą funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, a także oddziałów i przedstawicielstw

¹²⁵ <https://www.cire.pl/item,205241,1,0,0,0,0,prawie-720-mln-euro-dofinansowania-z-cef-na-synchronizacje-panstw-baltyckich.html>, 2.10.2021.

¹²⁶ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/66850:crowdfunding-w-swietle-nowych-regulacji-unijnych-co-zmienia-rozporzadzenie-ecsp>

¹²⁷ https://ec.europa.eu/poland/news/201005_innovations_pl, 6.10.2020.

przedsiębiorców zagranicznych zajmie się Drugi Mazowiecki Urząd Skarbowy w Warszawie¹²⁸.

Utrzymanie stawek VAT

8 października Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 7 października 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania społeczno-gospodarczym skutkom COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 1747)¹²⁹, której podstawowym celem jest umożliwienie finansowania istotnych zadań publicznych, związanych z realizacją polityki rządu, służących przeciwdziałaniu społeczno-gospodarczym skutkom pandemii. Ustawa utrzymuje w 2021 r. stawki VAT na poziomie 23% i 8% oraz zakłada, że powrót do niższych stawek VAT (22% i 7%) miałby nastąpić w roku następującym po roku, w którym łącznie zostaną spełnione dwa warunki: stosowana jest stabilizująca reguła wydatkowa oraz osiągnięte zostaną określone wskaźniki. Nowe regulacje przewidują również m.in. podniesienie kapitału zakładowego spółki PKP PLK przy wykorzystaniu Funduszu Kolejowego o 1 mld 850 mln zł i dokapitalizowanie obligacjami, o wartości nie więcej niż 1 mld zł, portów morskich.

Nowe zasady bezpieczeństwa rozszerzone na cały kraj

Od 10 października cała Polska została objęta strefą żółtą, z wyłączeniem powiatów należących do strefy czerwonej. W strefie czerwonej m.in. ograniczono godziny otwarcia lokali gastronomicznych (6-22), zabroniono udostępniać miejsc do tańczenia, wprowadzono całkowity zakaz organizacji i uczestniczenia w wydarzeniach kulturalnych oraz limit publiczności w kinach – 25%¹³⁰ (więcej: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, Dz.U. 2020 poz. 1758).

Zmiana (4) w tymczasowych ramach środków pomocy państwa

Od 13 października 2020 r. Komisja Europejska wydłużyła okres obowiązywania tymczasowych ram prawnych dotyczących pomocy publicznej do 30 czerwca 2021 r. (2020/C 340 I/01). KE uznała, że państwa członkowskie mogą przewidzieć partycypowanie w niepokrytych kosztach stałych tych przedsiębiorstw, w przypadku których epidemia COVID-19 spowodowała zawieszenie lub ograniczenie działalności gospodarczej. Zmianie uległa treść załącznika do komunikatu Komisji do państw członkowskich w sprawie zastosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do krótkoterminowego ubezpieczenia kredytów eksportowych. Wprowadzono także nowy środek umożliwiający państwom członkowskim wsparcie przedsiębiorstw, które z powodu

¹²⁸ <https://edgp.gazetaprawna.pl/e-wydanie/57595,7-pazdziernika-2020/71718,Gazeta-Prawna/738050,Bedzie-jeden-urząd-dla-największych-podatników.html>, 7.01.2020.

¹²⁹ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,62,pazdziernik-2020-r.html> (poz. 4).

¹³⁰ <https://www.gov.pl/web/premier/epidemia-koronawirusa--lepsza-koordynacja-dzialan-i-nowe-zasady-bezpieczenstwa-rozszerzone-na-caly-kraj>, 8.10.2020.

pandemii odnotowały co najmniej 30-proc. spadek obrotów rok do roku – wsparcie będzie polegać na partycypowaniu w kosztach stałych beneficjentów, które nie są pokrywane z osiągniętych dochodów. Może ono wynieść maksymalnie 3 mln euro na przedsiębiorstwo. KE dostosowała także warunki dotyczące środków służących dokapitalizowaniu, przewidzianych w tymczasowych ramach. W szczególności zmodyfikowano warunki dotyczące wyjścia państwa z dokapitalizowania przedsiębiorstw, w których państwo było dotychczasowym udziałowcem (czyli przed dokapitalizowaniem)¹³¹.

Podróże po Unii mają być łatwiejsze

13 października ministrowie ds. europejskich jednogłośnie przyjęli rekomendacje, które mają ułatwić podróżowanie po UE. Obostrzenia będą wprowadzane nie dla całych państw, lecz dla najbardziej dotkniętych epidemią prowincji. Swobodnie będzie można przekraczać granice podróżując z zielonych regionów. W innym przypadku będzie obowiązywać kwarantanna i/lub test. Mapę z oznaczeniem liczby zakażeń będzie co tydzień aktualizować Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC). Przyjęcie jednolitego raportowania zachorowań na COVID-19, w tym kolorów stref i mapowania liczby zakażeń ma pomóc w podejmowaniu decyzji związanych z przemieszczaniem się. Zabiegał o to szczególnie sektor lotniczy¹³².

Strategia Karpacka szansą na wzmocnienie konkurencyjności regionu

Polska zainicjowała pracę nad projektem Strategii Karpackiej i uzyskała poparcie krajów regionu, które podpisały deklarację. Pozwoli to na rozpoczęcie prac nad przygotowaniem Strategii na forum UE. Strategia Karpacka ma wzmocnić konkurencyjność i atrakcyjność regionu, ograniczyć odpływ mieszkańców i przyczynić się do dynamicznego i zrównoważonego rozwój tego obszaru. Aktualnie UE ma cztery strategie makroregionalne: Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (2009), Strategię UE dla Regionu Dunaju (2011), Strategię UE dla Regionu Adriatycko-Jońskiego (2014) i Strategię UE dla Regionu Alpejskiego (2015)¹³³.

Nowe zasady walki z COVID-19

Od 17 października w całym kraju wprowadzono nowe narzędzia do walki z koronawirusem. Zmiany były uzależnione od strefy zakażenia. W strefie żółtej m.in.: lokale gastronomiczne mogą być otwarte w godz. 6-21, zajęty może być co drugi stolik, po godz. 21 wyłącznie możliwość zamówienia posiłków na wynos; w wydarzeniach kulturalnych max. 25% miejsc zajętych przez publiczność; zawieszona działalność basenów, aquaparków i siłowni. W strefie

¹³¹ <https://www.pb.pl/ke-przedluzza-okres-ram-prawnych-dotyczacych-pomocy-publicznej-1005292>, 13.10.2020.

¹³² <https://edgp.gazetaprawna.pl/e-wydanie/57603,14-pazdziernika-2020/71743,Dziennik-Gazeta-Prawna/738477,Podroze-po-Unii-maja-byc-latwiejsze.html>, 14.10.2020.

¹³³ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/strategia-karpacka-szansa-na-wzmocnienie-konkurencyjnosci-regionu>, 14.10.2020.

czerwonej dodatkowo m.in. ograniczenie liczby osób w placówkach handlowych do 5 osób na 1 kasę¹³⁴. Więcej: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 października 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, Dz.U. 2020 poz. 1829).

Międzyrządowa umowa o rozwoju polskiego programu energetyki jądrowej

Polska i USA podpisały międzyrządową umowę o rozwoju polskiego programu energetyki jądrowej, zgodnie z którą w ciągu 18 miesięcy Polska i USA przygotują wspólnie raport zawierający rezultaty prac przygotowawczych i projektowych wykonanych przez czołowe amerykańskie firmy sektora cywilnej energetyki jądrowej oraz propozycję struktury finansowania programu. Raport będzie podstawą dla długofalowego zaangażowania USA, a dla rządu Polski do podjęcia decyzji o wyborze partnera przy realizacji Polskiego Programu Energetyki Jądrowej¹³⁵.

Koniec z niejednorodną wykładnią fiskusa

W Ministerstwie Finansów powstał Departament Orzecznictwa Podatkowego. Ma zadbać, aby organy spójnie interpretowały przepisy. Zdaniem ekspertów jest to szansa na rozwiązanie jednego z głównych problemów polskiego systemu podatkowego, jakim jest niejednorodna wykładnia prezentowana przez fiskusa. Nowy departament w zakresie obowiązków ma również m.in. sygnalizowanie potrzeb zmian legislacyjnych w obrębie poszczególnych podatków¹³⁶.

Rozwój kompetencji dorosłych Polaków

Wyniki badań – prowadzonych w 2019 r. wśród dorosłych Polaków i instytucji należących do sektora szkoleniowo-rozwojowego – potwierdzają, że dorośli Polacy są bardzo aktywni w rozwijaniu swoich kompetencji (80% je rozwija), najczęściej w sposób nieformalny (70%). W procesie tym wzrasta rola nowoczesnych technologii – ponad połowa Polaków wykorzystuje do nauki Internet. Podmioty świadczące usługi rozwojowe raczej dostosowują się do potrzeb klienta niż kreują zapotrzebowanie. Co ciekawe, w 2019 r. tylko 6% usług rozwojowych świadczonych było w formie zdalnej. Rok 2020 pewnie to zmieni. Raport „Rozwój kompetencji – uczenie się dorosłych i sektor rozwojowy” powstał w ramach projektu Bilans Kapitału Ludzkiego realizowanego przez PARP we współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim¹³⁷.

¹³⁴ <https://www.gov.pl/web/premier/nowe-zasady-profilaktyki-przeciw-covid-19-i-kolejne-powiaty-w-strefie-czerwonej>, 15.10.2020.

¹³⁵ <https://www.gov.pl/web/premier/polska-i-usa-podpisaly-miedzyrządowa-umowe-o-rozwoju-polskiego-programu-energetyki-jądrowej>, 19.10.2020.

¹³⁶ <https://edgp.gazetaprawna.pl/e-wydanie/57609,19-pazdziernika-2020/71768,Gazeta-Prawna/738700,Koniec-z-niejednorodna-wykladnia-fiskusa.html>, 19.10.2020.

¹³⁷ <https://www.parp.gov.pl/component/content/article/64795:80-proc-polakow-rozwija-swoje-kompetencje-zawodowe>, 22.10.2020.

Kolejne zasady bezpieczeństwa

24 października w całej Polsce zaczęły obowiązywać obostrzenia dotyczące strefy czerwonej. Dodatkowo wprowadzono nowe zasady bezpieczeństwa. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 października 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 1871), wprowadzono m.in. obowiązek noszenia maseczek w strefie publicznej, liczbę osób w placówkach handlowych uzależniono od wielkości sklepu, zawieszono działalność restauracji, barów (pozostała działalność tylko „na wynos”), siłowni, klubów fitness, basenów oraz sanatoriów¹³⁸.

Polska skarży pakiet mobilności w Trybunale UE

26 października Polska złożyła skargę do Trybunału Sprawiedliwości UE na przepisy unijnego tzw. pakietu mobilności, domagając się, by sędziowie w Luksemburgu uznali część zawartych w nim rozwiązań za dyskryminujące. Wcześniej takie skargi złożyły: Litwa, Bułgaria, Rumunia, Węgry i Malta¹³⁹.

2 mln zł ze środków UE na zwiększenie poziomu cyfryzacji firm

Rozstrzygnięto, zorganizowany przez PARP, konkurs "100 najlepszych projektów na zwiększenie poziomu cyfryzacji w firmie". Wpłynęło 486 wniosków, głównie od mikrofirm (82%). Większość projektów była innowacją co najmniej na poziomie firmy. Nagrody ostatecznie przyznano 105 laureatom.

KE wypłaciła Polsce 1 mld euro na ochronę miejsc pracy

27 października KE wypłaciła 17 mld euro pożyczki – kwotę uzyskaną z pierwszej emisji obligacji społecznych – trzem państwom członkowskim: Włochom (10 mld euro), Hiszpanii (6 mld euro) i Polsce (1 mld euro). Pieniądze te mają wesprzeć ww. państwa w walce z bezrobociem. Po Włoszech i Hiszpanii, Polska jest największym beneficjentem programu SURE i w sumie ze środków tego instrumentu ma otrzymać 11,2 mld euro¹⁴⁰.

Poland Prize w nowej odsłonie

28 października PARP ogłosiła konkurs „Programy Akceleracyjne – Poland Prize”. Wybrani operatorzy będą sprowadzać do Polski zagraniczne startupy i pomagać im w nawiązaniu współpracy z partnerami biznesowymi. Budżet unijnego konkursu, finansowanego z POIR (działanie 2.5) wynosi 60 mln zł, a minimalna wartość projektu złożonego przez operatora to 7 mln zł. Pilotażowa wersja konkursu – zrealizowana w latach 2018-2020 – pomogła sprowadzić do Polski ponad 100 młodych spółek. Więcej na stronie Agencji.

¹³⁸ <https://www.gov.pl/web/premier/premier-zwyciezymy-tylko-wtedy-kiedy-wszyscy-bedziemy-stosowac-sie-do-obostrzen>, 23.10.2020.

¹³⁹ <https://edgp.gazetaprawna.pl/e-wydanie/57631,28-pazdziernika-2020/71816,Dziennik-Gazeta-Prawna/739522,Europa-Srodkowa-kontra-pakiet-mobilnosci.html>, 28.10.2020.

¹⁴⁰ https://ec.europa.eu/poland/news/201027_sure_poland_pl, 27.10.2020.

Dalsze ograniczenia wynikające z rozwoju epidemii

31 października weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 października 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 1917). Dotyczyło m.in. czasowego zaprzestania działalności leczniczo-rehabilitacyjnej oraz wstępu na cmentarze¹⁴¹.

Listopad

Nowe regulacje antykrzysowe z podpisem Prezydenta RP

3 listopada Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 28 października r. o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 2112), wprowadzającą kolejne regulacje antykrzysowe. Uwagę zwraca art. 23 ww. ustawy mówiący o możliwości odmowy udzielenia pomocy publicznej przedsiębiorcy, który złamie (nawet jednorazowo) przepisy mające na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się koronawirusa¹⁴².

Program Firmy jutra

Google Polska, wspólnie z Polskim Funduszem Rozwoju oraz Operatorem Chmury Krajowej, ogłosił start programu Firmy Jutra, w ramach którego planuje przeszkolić do końca 2021 r. 15 tys. firm z sektora MSP. Z programu może skorzystać każda firma, która do rozwijania swojej działalności chce wykorzystywać Internet. Program to 26 tys. godzin indywidualnych bezpłatnych konsultacji¹⁴³.

Budżet i nowe priorytety Krajowego Funduszu Szkoleniowego

W 2021 r. KFS będzie dysponował kwotą 259,4 mln zł przeznaczoną dla pracodawców na szkolenia pracowników. Wśród ośmiu priorytetów na 2021 są trzy nowe: 1) wsparcie kształcenia ustawicznego w firmach, które na skutek obostrzeń związanych z pandemią musiały ograniczyć swoją działalność; 2) dofinansowanie kursów dla podwładnych, którzy pracują bezpośrednio z osobami chorymi na COVID-19 lub będącymi w grupie ryzyka; 3) wsparcie kształcenia ustawicznego osób bez matury¹⁴⁴.

¹⁴¹ <https://www.gov.pl/web/premier/epidemia-koronawirusa-przybiera-na-sile-dlatego-zamykamy-cmentarze-na-wszystkich-swietych>, 30.10.2020.

¹⁴² <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,63,listopad-2020-r.html> (poz. 2).

¹⁴³ <https://pfr.pl/oferta/firmy-jutra.html>, 4.11.2020.

¹⁴⁴ <https://edgp.gazetaprawna.pl/e-wydanie/57646,5-listopada-2020/71873,Gazeta-Prawna/740787,Prawie-260-mln-zl-na-szkolenia-pracownikow.html>, 5.11.2020.

Takiego kontraktu w polskiej biomedycynie nie było

Polska spółka technologiczna OncoArendi¹⁴⁵ podpisała umowę na sprzedaż leków za ok. 320 mln euro (kwota ta nie uwzględnia tantiem z przyszłej sprzedaży). Kupującym jest belgijska spółka Galapagos NV. Co jest tyle warte? Technologia inhibitorów chitynaz – cząstek, które mają pomóc w walce z włóknieniem płuc czy astmą. Galapagos NV kupuje całą technologię tego leku i zdobywa licencję na jego globalną sprzedaż¹⁴⁶.

10 działań antykryzysowych dla firm

W związku z nowymi obostrzeniami, rząd przygotował dla przedsiębiorców 10 działań antykryzysowych, w tym: 1) dofinansowanie kosztów stałych dla MSP z branż najbardziej dotkniętych restrykcjami, 2) umorzenie subwencji z Tarczy Finansowej z PFR, 3) wydłużenie programu Tarczy Finansowej dla Dużych Firm do 31 marca 2021 r. (wnioski), 4) pożyczki długoterminowe z gwarancją (dla wszystkich branż), 5) dofinansowanie zatrudnienia (dla wszystkich branż), 6) przedłużenie postojowego, 7) zwolnienie ze składek ZUS, 8) dofinansowanie zmiany zakresu działalności w ramach Dotacji na biznes, 9) polityka drugiej szansy (dla przedsiębiorstw w restrukturyzacji), 10) dofinansowanie leasingu (dla branży transportowej)¹⁴⁷.

Ostatni etap przed narodową kwarantanną

Wprowadzono kolejne zasady bezpieczeństwa, m.in.: od 7 do 29 listopada zamknięto placówki kultury, hotele były dostępne tylko dla gości przebywających w podróży służbowej, ograniczono funkcjonowanie galerii handlowych. Czynne były punkty usługowe, sklepy z artykułami spożywczymi, kosmetycznymi, artykułami toaletowymi oraz środkami czystości, wyrobami medycznymi i farmaceutycznymi, artykułami remontowo-budowlanymi, artykułami dla zwierząt, prasą. Pozostały handel: w sklepach do 100 m² – 1 os/10 m², w sklepach powyżej 100 m² – 1 os/15 m² (bez zmian)¹⁴⁸.

Transakcje dokonywane tęczówką

Wrocławska firma PayEye jako pierwsza na świecie wprowadziła biometryczną płatność w formie czytnika tęczówki oka. Jak podano, by mieć możliwość takiej płatności wystarczy się zarejestrować na stronie www.payeye.com i zasilić darmowe konto. Podczas pierwszej wizyty w miejscu usługi zostanie utworzony wzorzec biometryczny (payeye kod), który

¹⁴⁵ <https://oncoarendi.com/oncoarendi-and-galapagos-enter-into-exclusive-collaboration-on-chitinase-inhibitors-in-fibrosis/>

¹⁴⁶ <https://www.money.pl/gospodarka/spolka-szumowskiego-i-solowowa-podbija-swiat-oncoarendii-z-kontraktem-na-ponad-miliard-zlotych-6572490768104320a.html>, 5.11.2020.

¹⁴⁷ <https://www.gov.pl/web/premier/kolejny-pakiet-10-dzialan-antykryzysowych-dla-polskich-firm>, 6.11.2020.

¹⁴⁸ <https://www.gov.pl/web/premier/nowe-kroki-w-walce-z-koronawirusem--ostatni-etap-przed-narodowa-kwarantanna>, 4.11.2020.

będzie wykorzystywany do bezpiecznych płatności. Korzystanie z konta, jak i transakcje dokonane tęczówką oka są bezpłatne. W ten sposób można już płacić w kilkudziesięciu punktach we Wrocławiu i na Dolny Śląsku¹⁴⁹.

Polska w dalszym ciągu w czołówce UE pod względem dynamiki PKB

Według danych Eurostatu, cytowanych przez MRPiT, w III kw. 2020 r. spadek polskiego PKB w ujęciu rocznym wyniósł 2% (wyrównany sezonowo). Wśród krajów, dla których dostępne były dane był to 2. najlepszy wynik. Lepszy wynik zanotowała w tym czasie tylko Litwa (spadek o 1,7%). W całej UE PKB obniżył się w III kw. o 4,3%, a w strefie euro o 4,4%.

Kształcenie i szkolenie w dobie cyfrowej

KE opublikowała doroczny Monitor Kształcenia i Szkolenia¹⁵⁰. W wydaniu z 2020 r. specjalną uwagę poświęcono nauczaniu i uczeniu się w epoce cyfrowej. Kryzys związany z koronawirusem wypuklił znaczenie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem rozwiązań cyfrowych, a także pokazał istniejące niedociągnięcia w tej dziedzinie. Education and Training Monitor 2020 – dane dla Polski.

Komisja Europejska zatwierdziła program wsparcia dla polskich firm

Na mocy tymczasowych ram prawnych, KE zatwierdziła program wsparcia dla polskich firm, które w czasie kryzysu wywołanego pandemią odnotowały co najmniej 25-proc. spadek obrotów. Wartość pomocy to ok. 264 mln euro (1,2 mld zł). Nie obejmuje ona sektora finansowego. Oczekuje się, że z pomocy skorzysta ok. 300 tys. przedsiębiorstw¹⁵¹.

Zgoda na REACT-EU

Parlament i Rada UE zawarły porozumienie w sprawie pakietu „Wsparcie na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (REACT-EU)”. Przewiduje on m.in. elastyczność w sprawie procentowego udziału środków z funduszy unijnych. Dzięki specjalnej kwocie w wysokości 47,5 mld euro (50,5 mld euro w cenach bieżących) REACT-EU będzie kontynuować i rozszerzać działania w zakresie reagowania kryzysowego i środków naprawczych, realizowane za pośrednictwem obu pakietów inwestycyjnych w odpowiedzi na koronawirusa (CRII and CRII+)¹⁵².

GEM Polska. Raport z badania przedsiębiorczości

Z najnowszej edycji raportu Global Entrepreneurship Monitor (GEM) wyłania się stosunkowo korzystny obraz polskiej przedsiębiorczości. 77% dorosłych Polaków jest zdania, że osobom, które założyły własne firmy i odniosły sukces, należy się uznanie, 78% – że własna firma to dobry sposób na zrobienie kariery. 87% mieszkańców Polski pozytywnie ocenia warunki

¹⁴⁹ <https://www.pb.pl/wroclaw-w-aquaparku-bedzie-mozna-zaplacic-za-bilet-z-pomoca-teczowki-oka-1100337>, 11.11.2020.

¹⁵⁰ https://ec.europa.eu/poland/news/201113_vocational_pl, 13.11.2020.

¹⁵¹ https://ec.europa.eu/poland/news/201116_state_aid_pl, 16.11.2020.

¹⁵² https://ec.europa.eu/poland/news/201118_react_eu_pl, 18.11.2020.

do założenia firmy w naszym kraju (średnia w objętych badaniem krajach Europy to 50%), choć tylko 6% planuje założyć własną działalność w ciągu 3 lat – to mniej niż przeciętnie w Europie (12%). Raport GEM prezentuje wyniki unikalnego projektu badawczego, realizowanego obecnie w ponad 50 krajach świata – informacje o postawach, zachowaniach i aspiracjach przedsiębiorczych Polaków, nastawieniu naszego społeczeństwa do przedsiębiorczości na tle innych państw, a także ocenę uwarunkowań powstawania i rozwoju przedsiębiorstw w Polsce. Tegoroczna edycja zawiera też temat specjalny – analizę przedstawiającą obraz polskich startupów. Raport został opracowany przez pracowników PARP i UE w Katowicach. Badanie przeprowadzono w połowie 2019 r.¹⁵³

Lotniska dostały pomoc finansową od rządu

11 polskich portów lotniczych, które wykazały stratę zgodnie z notyfikowanym w KE programem pomocowym¹⁵⁴, otrzymało w sumie 142,2 mln zł rządowego wsparcia, w tym: Lotnisko Chopina w Warszawie – 59,4 mln zł, lotnisko w Modlinie – ponad 7,7 mln zł, a Port Lotniczy Zielona Góra-Babimost – 199 tys. zł. Rządowej pomocy nie dostały lotniska: w Lublinie, Łodzi i port lotniczy Olsztyn-Mazury¹⁵⁵.

30 proc. spółek w rankingu Technology Fast 50 Central Europe jest z Polski

W 21. edycji Deloitte Technology Fast 50 Central Europe, rankingu najszybciej rozwijających się firm technologicznych w Europie Środkowej, 30% miejsc zajęły spółki z Polski. W pierwszej dziesiątce jest ich aż pięć, a pierwsze miejsce zajęła polska firma Packhelp – twórca platformy pozwalającej projektować i zamawiać spersonalizowane opakowania online. Pod względem liczby laureatów pierwsze miejsce zajęły jednak Czechy (40%). Trzecie miejsce przypadło Chorwacji (10%). Do tegorocznego rankingu zgłosiło się ponad 300 spółek¹⁵⁶.

100 dni solidarności w walce z COVID-19

Rada Ministrów przygotowała trzy projekty rozporządzeń w sprawie ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii¹⁵⁷. To trzy warianty obostrzeń, po które będzie sięgać w zależności od rozwoju sytuacji. Dotyczą one:

- 1) tzw. etapu odpowiedzialności (będzie obowiązywał od 28.11. do 27.12),

¹⁵³ <https://www.pb.pl/czy-polacy-chca-pojsc-na-swoje-1100865>, 18.11.2020.

¹⁵⁴ Informacja o zatwierdzeniu programu przez KE z dnia 29.09.2020, https://ec.europa.eu/poland/news/200929_airports_pl

¹⁵⁵ <https://www.pap.pl/aktualnosci/news%2C759236%2Czrad-przeznaczy-ponad-142-mln-zl-na-dofinansowanie-11-polskich-lotnisk.html>, 19.11.2020.

¹⁵⁶ <https://www.pb.pl/polska-firma-technologiczna-najlepsza-w-regionie-1101007>, 19.11.2020.

¹⁵⁷ <https://premier.gov.pl/wydarzenia/aktualnosci/premier-przedstawiamy-kompleksowy-plan-dzialania-na-nadchodzacy-czas-100-dni.html>, 21.11.2020.

- 2) etapu stabilizacji, czyli powrotu do podziału Polski na trzy nowe strefy – czerwoną, żółtą i zieloną (najwcześniej od 28.12 – zależnie od sytuacji epidemicznej),
- 3) kwarantanny narodowej (która zostanie wprowadzona w ostateczności, kiedy trzeba będzie natychmiast i radykalnie ograniczyć transmisję wirusa w społeczeństwie).

Kolejne zasady bezpieczeństwa – etapy i terminy na stronie RM.

W Polsce powstała pierwsza na świecie karta wpłatnicza

Serwis crowdfundingowy Zrzutka.pl znalazł nowatorski sposób na umożliwienie płatności osobom i firmom nie posiadającym terminali płatniczych – opracował kartę wpłatniczą. Innowacyjne rozwiązanie zostanie wprowadzone na rynek w I kw. 2021 r.¹⁵⁸

Wdrożenie Tarczy Finansowej PFR 2.0

26 listopada Premier PR ogłosił wdrożenie Tarczy Finansowej PFR 2.0¹⁵⁹ i poinformował, że od początku epidemii COVID-19 do polskich firm trafiło już ponad 154 mld zł – z czego ponad 60 mld zł w ramach Tarczy Finansowej PFR 1.0. Tarcza Finansowa PFR 2.0 to 35-40 mld zł na wsparcie zarówno MSP, jak i dużych firm. Środki z Tarczy PFR 2.0 miały trafić do 38 branż najbardziej dotkniętych kryzysem¹⁶⁰, ale ostatecznie pomoc objęła 45 branż. Tarcza 2.0 obejmuje trzy instrumenty: Tarczę Finansową PFR dla MŚP 2.0 (6,5 mld zł dla mikrofirm oraz 6,5 mld zł – dla małych i średnich), Tarczę Finansową dla Dużych Firm (do 20 mld zł) i umorzenie subwencji dla MŚP w ramach Tarczy Finansowej PFR dla MŚP 1.0 (7 mld zł)¹⁶¹.

Rząd przyjął rozporządzenie w sprawie otwarcia galerii handlowych

26 listopada Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. 2020 poz. 2091) zakładające otwarcie od 28 listopada sklepów w galeriach i parkach handlowych (z wyłączeniem działalności polegającej na prowadzeniu sal zabaw) w ścisłym reżimie sanitarnym. Będzie obowiązywał limit osób – maksymalnie 1 os. na 15 m². Pozostałe obostrzenia zostały utrzymane¹⁶².

Lepsze standardy ochrony własności intelektualnej

KE opublikowała nowy plan działania w sprawie własności intelektualnej, aby pomóc przedsiębiorstwom, zwłaszcza małym i średnim przedsiębiorstwom (MŚP), w jak najlepszym

¹⁵⁸ <https://cyfrowa.rp.pl/biznes/54610-w-polsce-powstala-pierwsza-na-swiecie-karta-wplatnicza-zastapi-terminale>, 24.11.2020.

¹⁵⁹ Nabór wniosków został uruchomiony 15 stycznia po północy.

¹⁶⁰ <https://www.gov.pl/web/premier/kolejne-wsparcie-dla-przedsiębiorców--rusza-tarcza-finansowa-pfr-20>, 26.11.2020.

¹⁶¹ <https://pfrsa.pl/aktualnosci/tarcza-finansowa-pfr-2.0/rusza-tarcza-finansowa-pfr-20-dla-mikro-malych-i-srednich-firm.html>, 15.01.2021.

¹⁶² <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/centra-handlowe>,

wykorzystaniu własnych wynalazków i twórczości oraz zagwarantować, że będą one przynosić korzyści gospodarce i społeczeństwu. W przedstawionym 26 listopada planie działania zapowiedziano środki w pięciu kluczowych obszarach: poprawa ochrony własności intelektualnej, zwiększenie wykorzystania własności intelektualnej przez małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP), ułatwienie dzielenia się własnością intelektualną, zwalczanie podrabiania towarów i poprawa egzekwowania praw własności intelektualnej (wartość przywozu towarów podrobionych i pirackich wynosi 6,8% PKB UE), promowanie równych warunków działania na świecie¹⁶³.

Mastercard Index of Women Entrepreneurs

W czwartej już edycji prestiżowego rankingu Mastercard Index of Women Entrepreneurs (MIWE) – zestawienia krajów oferujących dobre warunki do prowadzenia biznesu przez kobiety – Polska awansowała na 5. miejsce (z pozycji 16. w 2019 r.). Wyprzedziły ją tylko: Izrael, USA, Szwajcaria i Nowa Zelandia. Wpływ na tę zmianę miały m.in.: poprawa instytucjonalnego wsparcia dla segmentu MSP, lepsze postrzeganie i wykorzystywanie okazji biznesowych oraz coraz lepszy, kulturowy odbiór przedsiębiorczych kobiet. Zdaniem autorów badania, awans Polski jest świetnym przykładem, że mechanizmy wsparcia uwzględniające płeć mogą szybko przynieść widoczne rezultaty¹⁶⁴. Raport został opracowany m.in. w oparciu o dane GEM, ILO oraz OECD.

Ustawy z podpisem Prezydenta RP

28 listopada Prezydent RP podpisał trzy ustawy:

- z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeciwdziałaniem sytuacjom kryzysowym związanym z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 2113)¹⁶⁵ – konwaliduje błąd w ustawie,
- z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 poz. 2122)¹⁶⁶ – ustawa przewiduje dwa alternatywne i stanowiące novum na gruncie polskiego prawa podatkowego rozwiązania, tj. ryczałt od dochodów spółek kapitałowych (tzw. estoński CIT) oraz specjalny fundusz inwestycyjny, umożliwiający szybsze rozliczenie amortyzacji środków trwałych. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. Estoński CIT opiera się na odroczeniu podatku do momentu wypłaty zysku (lub przeznaczenia go na pokrycie strat) albo ewentualnego wyjścia z systemu.
- z dnia 28 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy o zryczałtowanym podatku

¹⁶³ https://ec.europa.eu/poland/news/201126_recovery_pl, 26.11.2020.

¹⁶⁴ <https://www.pulshr.pl/zarzadzanie/kobiece-biznesy-pod-lupa-polska-przescignela-szwecje-czy-kanade,78021.html>, 26.11.2020.

¹⁶⁵ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,63,listopad-2020-r.html> (poz. 5).

¹⁶⁶ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,63,listopad-2020-r.html> (poz. 6).

dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 2123)¹⁶⁷, która „uszczelnia system podatku dochodowego od osób prawnych, tak aby zapewnić powiązanie wysokości podatku płaconego przez duże przedsiębiorstwa, w szczególności przedsiębiorstwa międzynarodowe, z faktycznym miejscem uzyskiwania przez nie dochodu”.

Wejście w Etap odpowiedzialności

28 listopada Polska weszła w Etap odpowiedzialności. Na okres miesiąca (do 27 grudnia) w ścisłym reżimie sanitarnym przywrócono funkcjonowanie sklepów oraz usług w galeriach i parkach handlowych. Dopuszczono funkcjonowanie bibliotek. Gastronomia – wyłącznie działanie „na wynos” i „na dowóz”. 24 grudnia zrezygnowano z godzin dla seniora¹⁶⁸.

Dotacje dla firm w 2021 roku

Na stronie Funduszy Europejskich pojawiły się harmonogramy naboru wniosków w 2021 roku dla programów: POIR i POWER. Pieniądze z UE pomogą m.in. w ekspansji zagranicznej i wdrażającym wyniki badań B+R¹⁶⁹.

Plan dla Pracy i Rozwoju

Bezpośrednia pomoc (dla firm i pracowników dotkniętych skutkami COVID-19), nowy kierunek (czyli kompleksowe wsparcie w dostosowaniu się do wymagań rynku dla przedsiębiorców i pracowników w trudnej sytuacji) oraz impuls rozwojowy (eliminacja zbędnej biurokracji, cyfryzacja otoczenia biznesowego, proprzedsiębiorcze regulacje prawne) – to trzy główne założenia Planu dla Pracy i Rozwoju¹⁷⁰, przygotowanego przez MRPiT i zaprezentowanego 30 listopada. Więcej nt. Planu na www.LiczaSieKonkrety.gov.pl.

Grudzień

Sprawiedliwe opodatkowanie także w sieci

Państwa członkowskie UE osiągnęły kompromis w sprawie rozszerzenia na platformy cyfrowe unijnych przepisów dotyczących przejrzystości podatkowej¹⁷¹.

¹⁶⁷ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,63,listopad-2020-r.html> (poz. 7).

¹⁶⁸ <https://www.gov.pl/web/koronawirus/od-28-listopada-wchodzimy-w-etap-odpowiedzialnosc>, 21.11.2020.

¹⁶⁹ <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/skorzystaj/harmonogramy-naborow-wnioskow/harmonogramy-na-2021-rok/#/domyslne=1>, od 27.11.2020.

¹⁷⁰ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/plan-dla-pracy-i-rozwoju-oslona-przedsiębiorców-i-pracowników-w-dobie-pandemii-i-przygotowanie-gospodarki-do-powrotu-na-sciezke-rozwoju>, 30.11.2020.

¹⁷¹ https://ec.europa.eu/poland/news/201202_tax_pl, 2.12.2020.

Szczepionki bez VAT

Zwolnienie z podatku VAT dla szczepionek przeciw koronawirusowi i zestawów do testów – w praktyce oznacza to, że będą one tańsze i łatwiej dostępne – to efekt porozumienia państw członkowskich UE¹⁷².

Korzystne prognozy OECD dla Polski

Z zaprezentowanej 4 grudnia 16. edycji przeglądu gospodarczego Polski OECD wynika, że Polska będzie w stanie szybciej podnieść się z kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 niż większość krajów OECD, czy kraje strefy euro. PKB Polski ma w 2021 r. wzrosnąć o 2,9%. Nasz kraj powinien nadrobić straty na początku 2022 r., kiedy jego PKB urośnie o 3,8%¹⁷³.

Nowelizacja ustawy Pzp

7 grudnia Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 2275). Celem nowelizacji jest wyeliminowanie różnic interpretacyjnych dotyczących odmiennego uregulowania analogicznych instytucji prawnych w ustawie Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 poz. 2019) oraz w ustawie o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz.U 2016 poz. 1920). Zmiany wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.¹⁷⁴

Ruszyła platforma Digital4Development

8 grudnia została uruchomiona platforma Digital4Development (Cyfryzacja na rzecz rozwoju – D4D). Stworzono ją w celu zwiększenia inwestycji w transformację cyfrową krajów partnerskich; propagowania kompleksowego zbioru opartych na wartościach przepisów na rzecz gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego na całym świecie; propagowanie silniejszego i bardziej strategicznego zaangażowania UE w międzynarodowe partnerstwa cyfrowe. Umożliwi uruchomienie afrykańskich i europejskich inicjatyw z udziałem zainteresowanych stron¹⁷⁵.

Inauguracja Europejskiego Paktu na rzecz Klimatu

Nowy cel przyjęty przez UE¹⁷⁶ zakłada redukcję emisji gazów cieplarnianych aż o 55% (dotychczasowy 40%) w stosunku do poziomu z 1990 r. Z wyliczeń KE wynika, że realizacja przyjętego założenia wymaga inwestycji rządu 540 mld euro rocznie (ok. 3,5% PKB krajów

¹⁷² https://ec.europa.eu/poland/news/201207_covid_pl, 7.12.2020.

¹⁷³ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/premier-gowin-wzial-udzial-w-prezentacji-raportu-z-xvi-edycji-przegladu-gospodarczego-polski-na-forum-oecd>, 4.12.2020.

¹⁷⁴ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,64,grudzien-2020-r.html> (poz. 4).

¹⁷⁵ https://ec.europa.eu/poland/news/201208_digital_pl, 8.12.2020.

¹⁷⁶ https://ec.europa.eu/poland/news/201209_climate_pact_pl, 9.12.2020.

UE), przede wszystkim w sektorach transportu oraz budownictwa mieszkaniowego (60% wszystkich inwestycji). W praktyce oznacza to rewolucję energetyczną w większości sektorów gospodarki, m.in. dużo szybsze niż do tej pory przechodzenie na elektromobilność, wzrost znaczenia kolei w transporcie, popularyzację nowych form ogrzewania mieszkań, zmiany technologiczne w budownictwie. Europejskie Prawo o Klimacie.

Pierwszy w Polsce sklep socjalny sieci Spichlerz

10 grudnia, Katowice, jako pierwsze miasto w Polsce¹⁷⁷, uruchomiły sklep socjalny Spichlerz, gdzie osoby w trudnej sytuacji materialnej mogą kupić artykuły pierwszej potrzeby znacznie taniej niż gdzie indziej. Produkty pochodzą od firm, które odsprzedają je po niższych cenach lub przekazują nieodpłatnie. Jest to m.in. forma przeciwdziałania marnotrawieniu produktów, szczególnie żywności. Idea rozwijana obecnie przez Fundację Wolne Miejsce, znana jest od wielu lat w państwach zachodnich. Katowicka placówka wzorowana jest na modelu wiedeńskim. Planowane jest otwarcie takich sklepów w kolejnych miastach.

Prezydent RP podpisał tzw. Tarczę 6.0

14 grudnia Prezydent RP¹⁷⁸ podpisał ustawę z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 2255), tzw. Tarczę 6.0 (określaną również jako tarcza branżowa). Oznacza to wsparcie dla przedsiębiorców z ok. 40 branż. Resort oszacował, że z instrumentów zapisanych w Tarczy 6.0 skorzysta 270 tys. firm. Ten instrument został przewidziany na okres 3 miesięcy, a łączna kwota miesięcznego wsparcia dla przedsiębiorców ma wynieść 4,5 mld zł. Dofinansowaniem wynagrodzeń objętych zostanie około 1 mln pracowników. Dzięki ustawie gminy zyskały m.in. prawo do zwolnienia firm z podatku lub odroczenia jego zapłaty¹⁷⁹.

Bruksela zaprezentowała akty prawne dot. świadczenia usług cyfrowych w UE

Komisja Europejska zaprezentowała¹⁸⁰ dwa nowe ważne akty prawne dotyczące świadczenia usług cyfrowych w Europie – DSA, czyli Digital Service Act (akt o usługach cyfrowych) oraz DMA, czyli Digital Markets Act (akt o rynkach cyfrowych). Nowe przepisy mają m.in. zwiększyć bezpieczeństwo i poziom konkurencji na rynku usług cyfrowych. Na mocy DSA wiążące ogólnounijne przepisy będą miały zastosowanie do wszystkich usług cyfrowych, które łączą konsumentów z towarami, usługami lub treściami, w tym do nowych procedur

¹⁷⁷ <https://katowice.naszemiasto.pl/pierwszy-sklep-socjalny-w-polsce-juz-otwarty-znajduje-sie-w/ar/c1-8040671>

¹⁷⁸ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,64,grudzien-2020-r.html> (poz. 10)

¹⁷⁹ <https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/sprawy-urzedowe/chce-przestrzegac-przepisow-szczegolnych/tarcza-6-0-nowe-wsparcie-dla-wybranych-branz>

¹⁸⁰ https://ec.europa.eu/poland/news/201216_safety_pl, 16.12.2020.

szybszego usuwania nielegalnych treści, a także do kompleksowej ochrony praw podstawowych użytkowników w Internecie. Do tej pory, gdy BigTechy nadużywały pozycji dominującej, jedyną bronią KE były postępowania w sferze polityki konkurencji. Teraz ma być inaczej. Po pierwsze dlatego, że UE będzie miała nareszcie regulacje odnoszące się wprost do rynku cyfrowego. Po drugie dlatego, że będą to łatwiejsze do zastosowania przepisy z dziedziny rynku wewnętrznego, a nie polityki konkurencji. I po trzecie, bo wprost przewidziano sankcje finansowe. Nowe przepisy wejdą w życie najwcześniej w 2022 r. Szczegóły na stronie ec.europa.eu.

Długofalowy budżet UE na lata 2021–2027 i pakiet odbudowy

17 grudnia 2020 r. Rada Unii Europejskiej przyjęła rozporządzenie określające Wieloletnie Ramy Finansowe UE na okres 2021–2027. W rozporządzeniu ustanowiono długoterminowy budżet UE-27 w wysokości 1 074,3 mld euro (w cenach z 2018 r.) oraz przewidziano włączenie do niego NextGenerationEU – Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności (Fundusz Odbudowy) o wartości 750 mld euro (w sumie budżet wyniesie 1,8 bln euro). Środki posłużą wsparciu odbudowy po pandemii Covid-19 oraz realizacji długoterminowych priorytetów UE w różnych dziedzinach polityki. Budżet zapewni ramy finansowania niemal 40 unijnych programów. Więcej informacji w komunikacie Rady¹⁸¹. Każdy kraj członkowski będzie musiał przygotować Krajowy Plan Odbudowy. To on będzie podstawą sięgnięcia po środki z Funduszu Odbudowy. Wsparcie z tego Funduszu państwa otrzymają w momencie, kiedy wskażą konkretne inwestycje, dzięki którym będą mogły powrócić na ścieżkę rozwoju, lub też zreformować się w dziewięciu obszarach takich jak m.in. zdrowie, transformacja energetyczna, innowacyjność czy edukacja¹⁸².

WEF: Global Competitiveness Report Special Edition 2020

Światowe Forum Ekonomiczne (World Economic Forum) opublikowało specjalne wydanie globalnego raportu konkurencyjności "Global Competitiveness Report Special Edition 2020: How Countries are Performing on the Road to Recovery". Edycja specjalna poświęcona jest omówieniu priorytetów odbudowy gospodarek oraz możliwych dróg transformacji w kierunku nowych systemów gospodarczych, które łączyłyby wzrost produktywności z troską o ludzi i planetę. Raport prezentuje także ranking krajów pod względem oceny transformacji gospodarczej w 2020 r. Polska w skali 0-100 jest na poziomie prawie 49.

¹⁸¹ <https://www.consilium.europa.eu/pl/policies/the-eu-budget/long-term-eu-budget-2021-2027/>

¹⁸² <https://www.money.pl/gospodarka/budzet-ue-formalnie-przyjety-fundusz-odbudowy-blisko-wejscia-w-zycie-6587297519868704a.html>, 17.12.2020.

Wśród liderów jest Finlandia z wynikiem 70 pkt., Szwecja (68 pkt.) i Dania (66 pkt.)¹⁸³.
Raport do pobrania na stronie weforum.org.

Komisja Europejska zatwierdziła pierwszą szczepionkę przeciwko COVID-19

21 grudnia KE poinformowała¹⁸⁴ o dopuszczeniu do obrotu szczepionki przeciwko COVID-19 opracowanej przez firmy BioNTech i Pfizer¹⁸⁵.

Zmiany w ustawie o VAT

22 grudnia Prezydent RP podpisał ustawę z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 72), która wprowadza zmiany do: ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym, ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy – Prawo celne oraz ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych. Wśród najistotniejszych postanowień podpisanej ustawy jest utworzenie Centralnego Rejestru Podmiotów Akcyzowych oraz określenie zasad jego funkcjonowania¹⁸⁶, który zastąpi dotychczasowe papierowe rejestry akcyzowe prowadzone przez urzędy skarbowe¹⁸⁷.

Pakiet pomocowy dla PLL LOT

KE notyfikowała przyjęty przez Radę Ministrów pakiet pomocowy dla LOT w wysokości 2,9 mld zł, na który składa się: podwyższenie kapitału zakładowego przez Skarb Państwa o 1,1 mld zł oraz pożyczka w wysokości 1,8 mld zł udzielona przewoźnikowi przez PFR¹⁸⁸.

Utrzymanie zasad bezpieczeństwa (od 28 grudnia 2020 do 17 stycznia 2021)

23 grudnia Premier RP podpisał rozporządzenie o czasowych – od 28 grudnia 2020 r. do 17 stycznia 2021 r. – zmianach obowiązujących na terenie całej Polski, w tym: zamknięciu

¹⁸³ <https://flipboard.com/topic/economics/global-competitiveness-report-special-edition-2020-how-countries-are-performing/a-33tFFIksSP-6G2yUqtsuJw%3Aa%3A1856860853-e879d2b002%2Fweforum.org>

¹⁸⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/pl/IP_20_2466, 21.12.2020.

¹⁸⁵ Drugą szczepionkę (firmy Moderna) KE dopuszcza do obrotu 6 stycznia 2021 r., a trzecią (firmy AstraZeneca) – 29 stycznia 2021 r.

¹⁸⁶ <https://www.prezydent.pl/prawo/ustawy/podpisane/art,64,grudzien-2020-r.html> (poz. 29).

¹⁸⁷ <https://ksiegowosc.infor.pl/podatki/akcyza/podatnicy-i-obowiazek-podatkowy/5174594,Centralny-Rejestr-Podmiotow-Akcyzowych-obowiazek-rejestracji-przepisy-przejsciove.html>

¹⁸⁸ <https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/pakiet-pomocowy-dla-pll-lot-przyjety>, 22.12.2020.

hotelu, stoków narciarskich, ograniczeniach w funkcjonowaniu galerii, centrów handlowych oraz usług gastronomicznych (tylko na dowóz i na wynos)¹⁸⁹.

Instrumenty wsparcia w ramach Tarczy PFR zaakceptowane przez KE

23 grudnia KE poinformowała o zatwierdzeniu polskiego programu pomocy państwa o budżecie ok. 2,9 mld euro (13 mld zł), mającego wesprzeć mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie firmy prowadzące działalność w niektórych sektorach dotkniętych pandemią koronawirusa (m.in. handlu detalicznego, hotelarskiego, rekreacyjnego i transportowego)¹⁹⁰.

Finisz negocjacji umowy o handlu i współpracy pomiędzy UE i Wielką Brytanią

24 grudnia UE i Wielka Brytania osiągnęły porozumienie w sprawie warunków współpracy po zakończeniu okresu przejściowego (po 31 grudnia 2020 r.). Od 1 stycznia 2021 r. umowa będzie stosowana tymczasowo. Ze względu na brak czasu na dopełnienie pełnej procedury ratyfikacyjnej KE zaproponowała tymczasowe stosowanie umowy do 28 lutego 2021 r. Wynegocjowana umowa o handlu i współpracy stanowi podstawę dla dalszej wymiany handlowej oraz wykonywania usług transportowych. Zawarcie umowy oznacza m.in., że – pomimo opuszczenia przez Wielką Brytanię jednolitego rynku i unii celnej – w obrocie gospodarczym nie będą obowiązywały cła i ograniczenia ilościowe. Uregulowanie kwestii wykonywania przewozów w transporcie drogowym, lotniczym i morskim zapewni polskiej branży transportowej możliwość dalszego funkcjonowania na rynkach brytyjskich po 31 grudnia 2020 r.¹⁹¹ Informacje o postanowieniach umowy o handlu i współpracy UE – Wielka Brytania w postaci pytań i odpowiedzi znaleźć można [na stronie Komisji Europejskiej](#).

Nowe zasady lotów dronami w całej Europie

Od 31 grudnia 2020 r. każdy, kto będzie chciał latać dronem o masie powyżej 250 g lub posiadającym kamerę, będzie musiał zarejestrować się, przejść szkolenie i zdać test online. Nowe wymogi¹⁹² wynikają z unijnych przepisów, w szczególności z rozporządzenia UE 2019/947 z dnia 24 maja 2019 r. ([Dz.Urz. UE z 2019 r. L 152 s. 45](#)), i wchodzi w życie we wszystkich państwach Unii. W Polsce jest prawie 200 tys. użytkowników dronów¹⁹³.

¹⁸⁹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-praca-technologie/nowe-zasady-dla-przedsiębiorstw-i-obywateli-od-28-grudnia-do-17-stycznia>, 23.12.2020.

¹⁹⁰ https://ec.europa.eu/poland/news/201223_state_aid_pl, 23.12.2020. Nabór wniosków rozpoczął się 15 stycznia 2021 r.

¹⁹¹ <https://www.brexit.gov.pl/2020/12/29/umowa-o-handlu-i-wspolpracy-ue-uk-najwazniejsze-informacje/>, 29.12.2020.

¹⁹² <https://www.ulc.gov.pl/pl/drony/akty-prawne>

¹⁹³ <https://www.ulc.gov.pl/pl/aktualnosci/5329-miej-drony-pod-kontrola-od-31-grudnia-nowe-zasady-lotow-dronami-w-calej-europie>

Plan finansowy Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na 2021 rok

31 grudnia Premier RP zatwierdził plan finansowy Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na 2021 r. w kwocie 48,2 mld zł, w tym m.in.: do dyspozycji Ministra właściwego ds. zdrowia – 17,7 mld zł, Ministra właściwego ds. pracy – 8 mld zł, ZUS-u – 6,3 mld zł, Ministra właściwego ds. gospodarki – 4 mld zł, Ministra właściwego ds. turystyki (wydatki związane z Polskim Bonem Turystycznym) – 4 mld zł¹⁹⁴. Środki dla Funduszu są pozyskiwane z emisji obligacji BGK¹⁹⁵.

¹⁹⁴ <https://businessinsider.com.pl/firmy/dla-firm/fundusz-przeciwdzialania-covid-19-przedluzony-przez-premiera-morawieckiego/qt3npch>, 15.01.2021.

¹⁹⁵ <https://www.bgk.pl/dla-klienta/relacje-inwestorskie/emisje-obligacji-bgk/obligacje-na-rzecz-funduszu-przeciwdzialania-covid-19/>